

JAARVERSLAG 2012

**Regionaal Historisch
Centrum Alkmaar**

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
Bestuur	4
Algemeen Bestuur	
Dagelijks Bestuur	
Personeel	5
Algemeen	
Personeelsvertegenwoordiging	
Huisvesting	7
Algemeen	8
Publiekspresentaties	
Samenwerking met historische verenigingen en andere (erfgoed)instellingen	
Representatie	
Tentoonstellingen	
Digitaliseringsprojecten	
Vrijwilligers	
Dienstverlening	12
Bezoekcijfers	
Onderwerpen van onderzoek	
Educatie	
Publicaties	
Medewerking aan publicaties, projecten en tentoonstellingen van derden	
Bewerken en behouden	20
Archieven	
Inspectie	
Bibliotheek	
Atlas	
Stichting Vrienden van het Archief van Alkmaar e.o.	29
Bijlagen	
1. Stand van zaken overbrengingen en bestuursarchieven	30
2. Aanwinsten archieven	31
3. Lijst van beschikbaar gekomen toegangen	33
4. Aanwinsten atlas	35
5. Aanwinsten bibliotheek	36
6. Gepubliceerde onderzoeken	37

Inleiding

Het jaar 2012 heeft voor een groot deel in het teken gestaan van de komende verhuizing van de archieven. Veel medewerkers zijn daar bij betrokken geweest, in verschillende werkgroepen en projecten. Zowel voor de bouw van het depot, de inrichting van het depot, de voorbereidingen voor de verhuizing en de planning van de verhuizing zelf. Voor de verhuizing zijn vele meters archief omgepakt, berekeningen gemaakt, de archiefstellingen aanbesteed en vele projectvergaderingen rond bouw en inrichting van het depot bijgewoond.

Ondanks de hoeveelheid werk die dat met zich meebracht, is er ook nog veel bereikt op andere gebieden. Zo zijn er wederom weer flink wat archiefinspecties bij de aangesloten gemeenten uitgevoerd, zijn er vorderingen gemaakt op het gebied van het e-depot, zijn er meer scholieren dan ooit ontvangen, vele bronnen waaronder een aantal verenigingstijdschriften digitaal beschikbaar gesteld op de nieuwe website, meerdere archieven verworven, collecties flink uitgebreid en verschillende tentoonstellingen en uitgaven verzorgd.

Kortom, een jaar waarin ondanks de grote druk vanuit de komende verhuizing er veel gebeurd is. En dat is dan vooral te danken aan de inzet van de medewerkers, die met groot enthousiasme gewerkt hebben aan de realisatie van al deze activiteiten. Het vermelden waard daarbij is het historisch lage ziekteverzuim van minder dan een procent. Al met al een jaar waar we met een goed gevoel op kunnen terugkijken en dat bovendien ondanks de aanhoudende bezuinigingen vertrouwen geeft voor de toekomst.

Alkmaar, februari 2013.

Paul Post, directeur.

BESTUUR

Het Regionaal Archief Alkmaar is een zelfstandige organisatie in de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Alkmaar (RHCA). In deze regeling namen 13 gemeenten¹ uit de regio's Noord-Kennemerland en de Kop van Noord-Holland deel.

Algemeen Bestuur

Samenstelling op 31 december 2012:

- de heer P.M. Bruinooge (Alkmaar),
- mevrouw A. Hekker (Bergen),
- de heer H. Klijnstra (Castricum),
- de heer K.F. Schuiling (Den Helder),
- mevrouw H.R. Oosterop-Van Leussen (Graft-de Rijp),
- de heer E. Vermeer (Harenkarspel),
- de heer L. Dickhoff (Heerhugowaard),
- de heer T.J. Romeyn (Heiloo),
- de heer Th. van Eijk (Hollands Kroon)
- mevrouw E.M. Overzier (Langedijk),
- de heer G. Westerink (Schagen),
- de heer J.C. Hagens (Schermer),
- de heer P.C. Morsch (Zijpe).

Adviserend lid:

- mevrouw M.L. Loef (Provinciale Archiefinspectie).

Op 11 juni en 17 september 2012 is het Algemeen Bestuur bijeengekomen.

Dagelijks Bestuur

Samenstelling op 31 december 2012:

- de heer P.M. Bruinooge (Alkmaar), voorzitter,
- de heer P.J. Post (RHCA), secretaris,
- mevrouw E.M. Overzier (Wieringen), portefeuillehouder financiën,
- de heer K.F. Schuiling (Den Helder), vice-voorzitter,
- mevrouw H.R. Oosterop-van Leussen (Graft-De Rijp), portefeuillehouder personeel.

Op 5 maart 2012 is het Dagelijks Bestuur bijeengekomen.

¹ Per 2013 zijn dat 11 gemeenten vanwege de vorming van de nieuwe fusiegemeente Schagen (voormalige gemeenten Schagen, Harenkarspel en Zijpe).

PERSONEEL

Uit dienst getreden:

- mevrouw M. Luchtmeijer, medewerker atlas,
- de heer B. Slatman, medewerker automatisering,
- de heer P. Vijn, medewerker dienstverlening.

In dienst getreden:

- mevrouw T. Free, medewerker atlas,
- mevrouw A. Ettekoven, medewerker dienstverlening,
- mevrouw E. Snijders MA, medewerker dienstverlening,
- de heer M. Alphenaar, medewerker informatiebeheer/automatisering.

Medewerkers per 31 december 2012

Directie en ondersteunende functies

- de heer drs. P.J. Post, directeur,
- mevrouw M. Huisman, managementassistent,
- de heer M. Alphenaar, medewerker informatiebeheer/automatisering,
- mevrouw B.F. Jansma, medewerker restauratie en conservering.

Team Dienstverlening

- de heer drs. H. de Raad, teamcoördinator,
- de heer drs. J.A.C. van Baar, medewerker studiezaal en educatie,
- mevrouw C.P. Sandbrink-Bronkhorst, medewerker studiezaal,
- mevrouw E. Snijders MA, medewerker dienstverlening,
- mevrouw A. Ettekoven, medewerker dienstverlening,
- de heer R.T. Bankras, archiefassistent.

Team Bewerken en Behouden

- de heer drs. A. Zuurbier, teamcoördinator,
- mevrouw W.L. Deimveld, medewerker archieven,
- mevrouw T. Free, medewerker atlas,
- de heer J. van Dijl, conservator atlas,
- mevrouw M. Joustra, bibliothecaris,
- mevrouw R.S. Meijer, medewerker bibliotheek,
- de heer drs. C.P.J.C. Renders, medewerker inspectie en acquisitie,
- mevrouw A.E. Nolten, medewerker behouden.

Verzuimcijfers

2012 - 0,94%
2011 - 2,76
2010 - 2,22%
2009 - 5,07%
2008 - 3,01%
2007 - 1,87%
2006 - 3,67%
2005 - 8,77%

Personeelsvertegenwoordiging

De personeelsvertegenwoordiging (PVT) is het medezeggenschapsorgaan binnen de organisatie en is als volgt geformeerd:

- mevrouw W. Deimveld, voorzitter,
- mevrouw R. Meijer, secretaris,
- mevrouw M. Joustra.

Vergaderingen

In 2012 hebben 4 overlegvergaderingen plaatsgevonden:

- 2 februari
- 24 mei
- 10 september
- 22 november.

Tijdens deze vergaderingen kwamen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Personele aangelegenheden
- Besluiten in voorbereiding
- Huisvesting
- Jaarstukken
- ARBO/BHV.

HUISVESTING

Het jaar 2012 is het tweede jaar dat de kantoren en publieksruimten van het Regionaal Archief gehuisvest zijn in de voormalige Ambachtsschool aan de Bergerweg te Alkmaar. De volgende stap in de huisvesting van het Regionaal Archief was de bouw van het depot achter de bestaande bouw. Eind 2011 is deze bouw gestart en in 2012 is het depotgebouw zo goed als gereed gekomen. Vanuit de kantoren konden de medewerkers dagelijks de vorderingen volgen en zagen zo de drie verdiepingen van het depot gebouwd worden.

Het gehele complex, inclusief de woningen die de WBV Van Alckmaer tegen het depot heeft laten bouwen, wordt in het voorjaar van 2013 opgeleverd. Naar verwachting zal in de zomer van 2013 de inrichting en verhuizing van het depotgebouw afgerond zijn. Hiermee zal het Regionaal Archief weer kunnen beschikken over voldoende depotruimte die geheel voldoet aan de door de wet gestelde eisen.

De archieven bevonden zich in 2012 nog in het oude depot aan de Hertog Aalbrechtweg. Het transport van de stukken tussen de twee locaties is zonder problemen verlopen.

**Het nieuwe depotgebouw,
halverwege en eind 2012**

ALGEMEEN

Medewerking aan publiekspresentaties

- Het Regionaal Archief werkte mee aan de Open Monumentendag in Alkmaar op zaterdag 8 september. Het archiefgebouw was geopend en trok ca. 360 bezoekers. Het archief nam tevens deel aan de historische markt in de Grote Kerk.
- Tijdens de manifestatie Kunst tot de Nacht op 7 september was het archief geopend en werden ca. 170 bezoekers ontvangen.
- Tijdens een manifestatie van HAL-25 werden gedurende twee avonden historische films vertoond aan ca. 350 personen.
- Meegewerkt werd aan een aflevering van de toeristische serie ‘Holland aan Zee’ die in het voorjaar van 2013 zal worden uitgezonden door RTL4.

Samenwerking met historische verenigingen en andere (erfgoed)instellingen

Met een aantal historische verenigingen zijn afspraken gemaakt over het digitaal aanbieden van de oudere jaargangen van hun tijdschriften via de website van het Regionaal Archief. Het betreft de historische verenigingen van Akersloot, Bergen, Callantsoog, Castricum, Den Helder, Egmond, Graft-de Rijk, Heiloo, Niedorp, Schagen, Schermer en Wieringermeer. Ook wordt met de verenigingen gesproken over samenwerking voor wat betreft de verwerving en/of duurzame bewaring van particuliere archieven en collecties. Zo maakt een aantal verenigingen gebruik van de software van het Regionaal Archief voor het ontsluiten en via internet aanbieden van beeldcollecties.

Ter vervanging van de bijeenkomsten met de historische verenigingen, zoals die in het verleden werden georganiseerd door de provincie, heeft het Regionaal Archief in december een bijeenkomst belegd met de besturen van de historische verenigingen, gewijd aan de mogelijkheden van verdere samenwerking.

Ook in dit verslagjaar is er samengewerkt met Oneindig Noord-Holland, het erfgoed-initiatief van provinciewege. Binnen de door Oneindig Noord-Holland ontwikkelde gratis app ‘Street Museum NL’ werden historische beelden geplaatst over Alkmaar met de bijbehorende informatie. Smartphonebezitters kunnen met hun telefoon een bepaalde route lopen en dan historische beelden zien van de panden en objecten die ze tegenkomen. De ontwikkeling van dergelijke apps is een van de manieren waarop Oneindig Noord-Holland de geschiedenis van Noord-Holland onder de aandacht brengt van een breed publiek. De bedoeling is te komen tot een collectieve culturele biografie van Noord-Holland. Het Regionaal Archief heeft in het vorig jaar veel verhalen op de site van Oneindig Noord-Holland geplaatst. Dit heeft geleid tot de nodige reacties van het publiek, die door de archiefmedewerkers zijn beantwoord.

Samen met het Stedelijk Museum Alkmaar, de Historische Vereniging Alkmaar, de Bibliotheek Kennemerwaard, de Stichting Vrienden van de Grote Kerk en de gemeente Alkmaar participeert het Regionaal Archief in het Alkmaars Historisch Café, die jaarlijks een lezingencyclus en andere activiteiten organiseert rond cultuur-historische onderwerpen. De lezingen worden gehouden in de Alkmaarse Kapelkerk. Tijdens de manifestatie Kaeskoppenstad in het weekend van 16 en 17 juni was het Historisch Café aanwezig met een informatiekraam over de Alkmaarse erfgoedinstellingen.

Representatie

- *Oneindig Noord-Holland*
Paul Post had zitting in de Raad van Advies van het project Oneindig Noord-Holland, een project van de provincie Noord-Holland om het erfgoed in Noord-Holland beter toegankelijk te maken.
- *Alkmaarse Historische Reeks*
Paul Post had zitting in het bestuur van de Alkmaarse Historische Reeks en Harry de Raad in de redactiecommissie ervan.
- *Commissie Westfriese Geschiedschrijving*
Harry de Raad had zitting in de commissie, die de uitgaven van de Westfriese Historische Reeks coördineert.
- *Historisch Platform van de Historische Vereniging Alkmaar*
Jan van Baar had zitting in deze werkgroep, die zich bezig houdt met de ontwikkeling van educatief materiaal over de Alkmaarse geschiedenis.
- *Productgroep Cultuureducatie Alkmaar van het Steunpunt Kunstzinnige Vorming Noord-Kennemerland*
Jan van Baar had zitting in deze productgroep.
- *Gebruikersvereniging Memorix*
Pieter Vijn was voorzitter van de gebruikersgroep en nam daarnaast deel aan een werkgroep die nieuwe ontwikkelingen voorbereidt.
- *Archiefbibliothecarissen Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht*
Marijke Joustra en Renate Meijer hadden zitting in dit overleg.
- *Oud-Alkmaar*
Harry de Raad had zitting in de redactiecommissie van het tijdschrift Oud Alkmaar, een uitgave van de Historische Vereniging Alkmaar.
- *Kring van Archivarissen in Noord-Holland*
Paul Post had zitting in het bestuur.
- *Stichting Uit-In-Alkmaar*
Paul Post had zitting in het bestuur van het samenwerkingsverband van culturele instellingen in Alkmaar.
- *Werkgroep (voorheen Productgroep) Cultuurhistorie van de Stichting Uit-in-Alkmaar*
Namens het Regionaal Archief participeerden Pieter Vijn en Harry de Raad in deze werkgroep.
- *Stichting Archiefprogrammatuur (STAP)*
Paul Post had zitting in het bestuur van deze stichting die tot eind 2012 onder meer de sites watwaswaar.nl, wiewaswie.nl en archiefsoftware als ABS-Archeion beheerde.

Tentoonstellingen

In de nieuwe expositieruimte werd in januari een tentoonstelling ingericht over historische kaarten van Alkmaar en de regio van de zestiende tot de twintigste eeuw onder de titel ‘Alkmaar en Regio op de kaart gezet’. De kaarten laten zien hoe Alkmaar in de loop der eeuwen uitgroeide tot stedelijk knooppunt. Behalve overzichtskaarten van de stad door de eeuwen heen, zijn ook detailkaarten te zien van specifieke situaties in de stad. De regio is vertegenwoordigd met prachtige kaarten, vervaardigd in opdracht van ambachtsheren en waterschappen. De tentoonstelling werd geopend door de burgemeester van Alkmaar en tevens voorzitter van het archief, de heer Bruinooge. Bij die opening werd hem ook het eerste exemplaar van de heruitgave van de stadskaat van Drebbel uit 1597 overhandigd.

In samenwerking met de Stichting Alkmaarse Synagoge werd onder de titel 'Licht, schemering en duisternis' in de geheel herstelde historische synagoge in de Hofstraat te Alkmaar een tentoonstelling ingericht, gewijd aan de geschiedenis van de Joodse familie Drukker uit Alkmaar, die tijdens de Tweede Wereldoorlog onderdook in onder meer Warmenhuizen, maar tijdens een razzia werd opgepakt en uiteindelijk vergast in Auschwitz. De expositie schetst het vooroorlogse leven van de familie Drukker - Abraham Drukker, zijn vrouw Juliette en hun dochter Marjan -, hun gebroken bestaan tijdens de Duitse bezetting, de onderduik en arrestatie op hun laatste onderduikadres te Warmenhuizen en tenslotte de deportatie naar het vernietigingskamp Auschwitz. De tentoonstelling is opgebouwd met foto's uit het bewaard gebleven fotoalbum, brieven van de familie Drukker en ander bijzonder materiaal uit het archief. 'Licht, schemering en duisternis' heeft op de bezoekers van de expositie een diepe indruk achtergelaten. De tentoonstelling is vanaf maart het hele jaar door te zien geweest.

De beide tentoonstellingen werden bezocht door in totaal ca. 800 personen.

In het verslagjaar werd gewerkt aan de voorbereiding van een permanente expositie over het Regionaal Archief en de archieven en collecties die het archief bewaart. De expositie zal worden ingericht in de loop van 2013.

Digitaliseringsprojecten

Project digitalisering genealogische bronnen, kranten en periodieken van historische verenigingen ten behoeve van de verhuizing

Een groot aantal genealogische en andere bronnen is gedigitaliseerd met het oog op de verhuizing. Veel geraadpleegde bestanden konden zodoende toch raadpleegbaar blijven en de informatie uit kaartenbakken waarvoor in de nieuwe studiezaal geen plaats was, bleven dankzij digitalisering toch beschikbaar voor het publiek.

Het digitaliseringsproject ten behoeve van de verhuizing is in 2012 afgerond.

In het kader van het project werden de doop-, trouw- en begraafboeken van Alkmaar en regio gedigitaliseerd. De bronnen zijn in te zien op de website van het Regionaal Archief. Ook de andere in het kader van het project gedigitaliseerde genealogische bronnen, zoals notariële repertoria en registers burgerlijke stand, zijn (of zullen binnenkort) beschikbaar (komen) op de website. Een toegang op de transportregisters in de oud-rechterlijke archieven van Alkmaar, oorspronkelijk in de vorm van kaartenbakken, is digitaal in te zien op de publieksterminals in de studiezaal.

In het kader van het verhuisproject zijn ook veel kranten gedigitaliseerd. De belangrijkste waren het *Noordhollands Dagblad* over de periode ca. 1910-1970 en de *Alkmaarsche Courant* over de jaren 1940-1960. In totaal ging het om 170.000 scans, waarvan 20.000 scans van periodieken. De scans zijn vanwege de hoge kosten van de webhosting en gegevensverkeer nog niet online in te zien. De verwachting is dat de omzetting van de scans naar het bestandsformaat Jpeg 2000, dat minder ruimte vergt, in de loop van 2013 een oplossing voor deze problemen zal bieden.

Digitalisering periodieken historische verenigingen

In 2012 is het aantal periodieken dat via de website van het Regionaal Archief raadpleegbaar is, flink uitgebreid. Beschikbaar kwamen: *Oud Alkmaar* (Historische Vereniging Alkmaar) 1975-2009; *Levend Verleden* (Helderse Historische Vereniging) 1988-2009; *Een Nieuwe*

Chronyke, voortgezet als *De Kroniek* (Oudheidkundige Vereniging 'Het Schermereiland') 1983-2009; *De Groene Valck* (Historische Vereniging Akersloot) 1981-2009; *Heylooer Cronyck* (Historische Vereniging Oud Heiloo) 1976-1999; *Jaarboekje Oud-Castricum* (Stichting Werkgroep Oud-Castricum) 1978-2007; *Geestgronden* (Stichting Historisch Egmond) 1994-2009 en *De Kakelepost* (Historische Vereniging Schagen e.o.) 1986-2008.

Metamorfoze-project Polders

Het Metamorfoze-project Polders, waarvoor in 2008 een meerjarige subsidie werd toegekend, is in de loop van 2012 afgerond. De verwachting is dat in de loop van 2013 de bestanden voor de bezoekers digitaal raadpleegbaar zullen zijn.

Bronnen Tweede Wereldoorlog

De themawebsite over de Tweede Wereldoorlog in Alkmaar en regio is in de loop van 2012 verder verbeterd en aangevuld. Op een aansprekende manier worden op deze manier vele oorlogsbronnen ontsloten.

Vrijwilligers

Evenals vorig jaar zijn ook dit jaar vele archiefbronnen toegankelijk gemaakt door ca. 60 vrijwilligers. Er is met name veel energie besteed aan het toegankelijk maken van registers burgerlijke stand en bevolkingsregisters. In totaal werden ca. 30.000 scans ontsloten op naam en andere gegevens. Door de omschakeling naar nieuwe software (Memorix Express) kon een tijdlang niet worden ingevoerd, waardoor de totale productie dit jaar iets lager uitkwam dan vorig jaar.

Een andere groep vrijwilligers werkt aan het transcriberen van historisch belangrijke archiefbronnen. Dit jaar werd gewerkt aan het ontsluiten van een aantal oude kronieken en zestiende-eeuwse archiefbronnen, zoals getuigenverklaringen van de Raad van Beroerten, resolutieboeken van de Alkmaarse vroedschap en bijlagen van de oudste stadsrekeningen. De vrijwilligers zijn ook betrokken bij het ontsluiten van de beeldcollectie. Door hun kennis van de plaatselijke geschiedenis kunnen de foto's op de beeldbank met extra informatie worden verrijkt.

Evenals in vorige jaren werd er een vrijwilligersuitje georganiseerd. De vrijwilligers woonden een lezing bij over het Alkmaars beleg in 1573, waarna een bezoek werd gebracht aan het Stedelijk Museum Alkmaar, waar een rondleiding volgde door de nieuwe belegpresentatie en de Gouden Eeuwzaal.

DIENSTVERLENING

STUDIEZAAL EN WEBSITE

Bezoekcijfers

Na het openingsjaar op de nieuwe locatie was het spannend hoe de bezoekcijfers zich zouden gaan ontwikkelen. Het was de doelstelling om in het nieuwe gebouw meer bezoekers te trekken dan in het oude gebouw. Dit terwijl in de meeste archieven in Nederland de bezoekcijfers dalen. Dit wordt vooral veroorzaakt door het feit dat de archieven steeds meer van de veelgevraagde informatie (vnl. genealogie en afbeeldingen) via internet beschikbaar stellen. Daarnaast kunnen bezoekers met hun digitale fototoestellen makkelijk grote hoeveelheden stukken fotograferen en thuis verder uitwerken, waardoor ze minder vaak de studiezaal hoeven te bezoeken.

Het was voor het Regionaal Archief Alkmaar dan ook verrassend om vorig jaar vast te stellen dat het aantal bezoekers aan de studiezaal flink toegenomen was. Een deel hiervan was te verklaren uit de nieuwsgierigheid van bezoekers, die de nieuwe studiezaal wel eens wilden zien. Maar ondanks een daling ten opzichte van 2011, het eerste jaar in de nieuwe huisvesting, was het aantal bezoekers aan de studiezaal in 2013 toch nog steeds hoger dan in 2010. Een bijzonder resultaat in deze tijd, waarmee de juistheid van de keuze voor de huisvesting aan de Bergerweg bevestigd wordt.

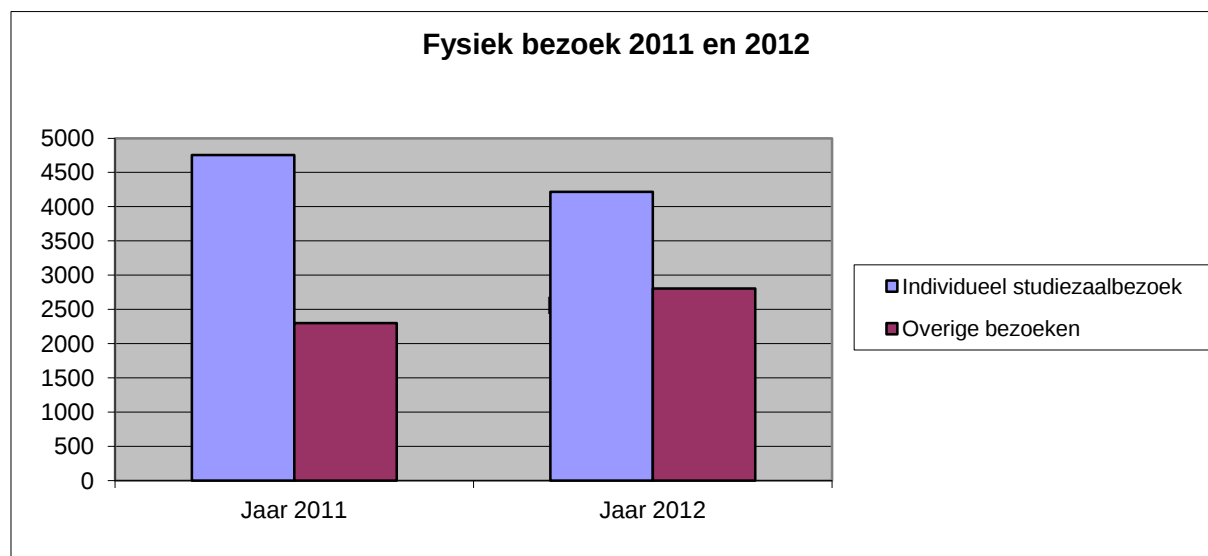
Terwijl het individuele fysieke bezoek iets afnam ten opzichte van 2011, vertonen de bezoekcijfers van andere categorieën fysieke bezoekers, met name die van scholieren, juist een sterk stijgende lijn. Dat juist deze laatste groep de weg naar het archief weet te vinden, zal te maken hebben met de betere bereikbaarheid van het archiefgebouw en met de populariteit van geschiedenis, met name die van de eigen regio. Uiteraard speelt ook mee dat het Regionaal Archief de laatste jaren een goed verzorgd onderwijsprogramma heeft samengesteld, wat scholen ook stimuleert om mee te doen.

Er viel dus een verschuiving te constateren van individuele bezoeken aan de studiezaal naar groepsbezoeken, bezoek van tentoonstellingen en deelname aan activiteiten. Met deze verschuiving, met name veroorzaakt door een toename van het aantal scholieren, kwam het totale bezoekcijfer uit op ongeveer hetzelfde aantal als het vorige jaar. De doelstelling om door de huisvesting nabij het centrum meer publiek te trekken is met deze toename van het fysieke bezoek aan het Regionaal Archief duidelijk behaald.

Het aantal digitale bezoeken stabiliseerde. Terwijl het aantal unieke bezoekers en bezoeken steeg met respectievelijk 1,6 en 2,7%, daalde het aantal paginaweergaven met 8,4%. In december werd de website vernieuwd, waarbij tevens het digitale aanbod werd uitgebreid. De effecten van de deze vernieuwing zullen pas het komende jaar zichtbaar worden.

De ontwikkeling van de bezoekcijfers komt dus grotendeels overeen met de landelijke ontwikkeling, waar een daling van het fysieke bezoek door individuele personen valt te constateren en een stabilisering van het digitale bezoek. En ook elders zie we dat de archiefdiensten actiever zijn geworden in het benaderen van potentiële bezoekersgroepen. Vooral in het onderwijs blijkt er veel belangstelling te bestaan voor een bezoek aan een archiefdienst, gekoppeld aan lesbrieven over genealogie en de lokale en regionale historie.

Fysiek bezoek

In 2012 werden aan de studiezaal 4216 individuele bezoeken gebracht (2011: 4.754). In deze aantallen zijn niet begrepen de bezoekers in het kader van evenementen (530), deelnemers aan cursussen/workshops (217) en aan rondleidingen in het archiefgebouw en het depot (241), schoolkinderen (1.020) en bezoekers van de tentoonstellingen (800). Het totaal van deze andere bezoekersgroepen bedroeg 2.808 personen (in 2011: 2.303).

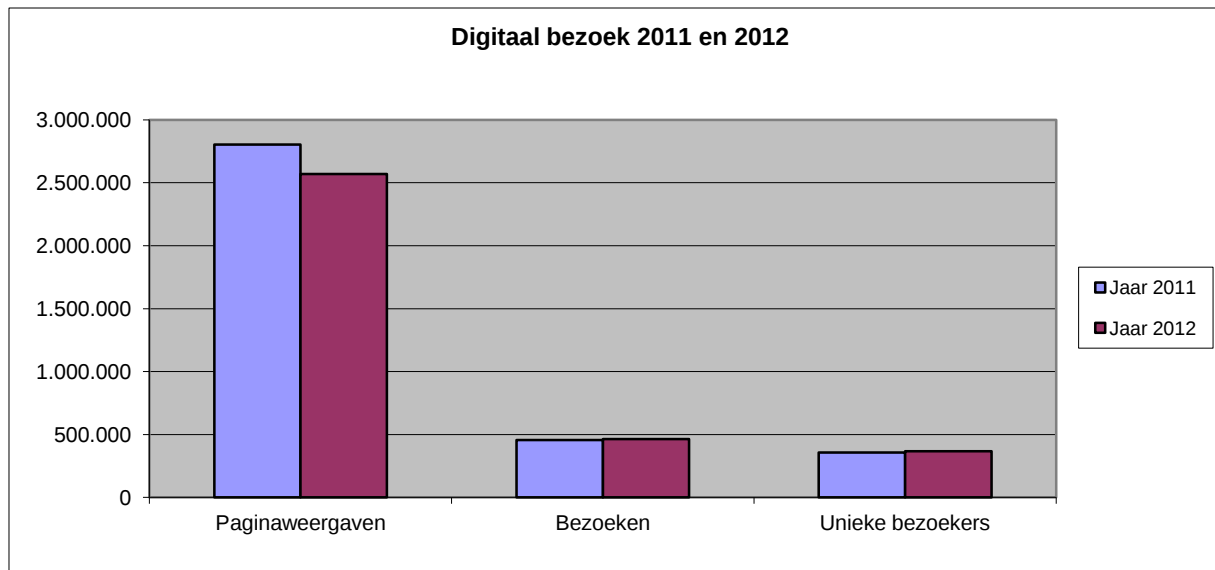
Beide bezoekersgroepen samen hebben in 2012 circa 7.024 bezoeken gebracht (in 2011: 7.057).

In 2012 werden ca. 6.240 archiefstukken aangevraagd, ca. 30 inventarisnummers per dag dat de studiezaal geopend was. In de studiezaal werden 952 boeken en tijdschriften en ca. 225 krantenleggers aan bezoekers ter inzage gegeven (2011: resp. 997 en 250). Daarnaast werden 112 delen uit de Alkmaarse Stadslibrije aangevraagd door boekhistorici van de Universiteit van Amsterdam. De bibliotheek leende 117 boeken uit (2011: 185).

Gedurende het jaar werden er ca. 600 schriftelijke verzoeken om inlichtingen ontvangen en beantwoord, het grootste deel per mail. Daarnaast werden ca. 1.200 telefonische verzoeken om inlichtingen afgehandeld.

Digitaal bezoek

Ten opzichte van het vorige jaar bleef het digitale bezoek ongeveer gelijk. De cijfers zijn echter niet geheel betrouwbaar. Vanwege de cookie-wetgeving is het namelijk niet meer mogelijk om alle bezoeken aan de website goed te tellen. Met de introductie van de nieuwe website (zie hieronder) is de cookie-wetgeving verwerkt op de website, met als gevolg dat bezoekers die cookies weigeren, ook niet meegenomen worden in de bezoekstatistiek. De werkelijke bezoekcijfers zullen dus hoger liggen dan wat de cijfers nu aangeven. Ondanks dat zien we maar een hele lichte daling van het aantal paginaweergaven (2012: 2.569.207 en 2011: 2.804.980) en het aantal digitale bezoeken (2012: 464.025 en 2011: 456.715), terwijl het aantal unieke digitale bezoekers zelfs is toegenomen ten opzicht van het vorige jaar (2012: 365.898 en 2011: 355.994). Hieruit blijkt dat het Regionaal Archief ook met de digitale dienstverlening op de goede weg is.

Nieuwe website en inschakeling social media

In de loop van 2012 is gewerkt aan een nieuwe website, die op 17 december live ging. De nieuwe website maakt het trouwe bezoekers nog steeds mogelijk om snel hun weg te kunnen vinden, maar is tegelijkertijd met opzet zo ingericht dat ‘toevallige’ bezoekers verleid worden om langer op de site te blijven en hun kennis te verdiepen. Zo kunnen er nieuwe bezoekersgroepen worden aangeboord. De site kent ook nieuwe mogelijkheden, zoals de ontsluiting van foto’s en ander archiefmateriaal via een interactieve kaart van Alkmaar en de regio. De bezoeker kan door op de kaart te klikken foto’s en andere gegevens zien van een bepaalde plek.

Samen met de website is ook de onderliggende beheerssoftware vernieuwd. Een overstap is gemaakt naar het programma Memorix Maior, een softwarepakket van de firma Picturae in Heiloo dat veel mogelijkheden biedt voor het beheer en de presentatie van digitale gegevens. De eigen medewerkers kunnen nu meer zelf doen, terwijl voorheen ook voor relatief eenvoudige werkzaamheden het digitaliseringsbedrijf ingeschakeld moest worden. Een verdere vernieuwing van het digitale aanbod was het maken van eigen pagina’s en accounts bij een aantal social mediasites, zoals Facebook en Twitter. Het aantal ‘vrienden’ en ‘volgers’ liep na de introductie in mei snel op tot respectievelijk 138 en 392 in december.

Met social media lijkt het Regionaal Archief een nieuwe doelgroep te hebben aangeboord die normaal gesproken niet fysiek het archief bezoekt of op de website komt maar wel is geïnteresseerd in Alkmaar e.o. en zijn historie. Deze groep wil graag op een makkelijke manier leuke en interessante informatie krijgen. Dat is te zien omdat de accounts van het Regionaal Archief (naast die van Facebook en Twitter) op o.a. History Pin, Pinterest, YouTube en Flickr ook veel bezoekers trekken. Het aanwezig zijn op diverse social mediasites heeft als gevolg dat er een duidelijke stijging is te zien van bezoekers van de website van het archief die via socials komen.

Klanttevredenheid

De bezoekers zijn zeer tevreden over de dienstverlening. Het laatste klanttevredenheids-onderzoek van de branchevereniging van archiefinstellingen in Nederland (BRAIN) uit 2011 (de *Kwaliteitsmonitor Dienstverlening Archieven*) was wat betreft het Regionaal Archief zeer bemoedigend. De archiefdienst kreeg als algemeen „rapportcijfer“ voor de dienstverlening een 8,2 (tegen een 8,1 in 2009). Landelijk daalden de waarderingscijfers juist (van een 7,8 naar 7,7). In de loop van 2013 zal opnieuw de klanttevredenheid worden gemeten.

Onderwerpen van onderzoek

De meerderheid van de bezoekers kwam evenals de vorige jaren, voor genealogisch onderzoek. Het betreft ca. 60% van de bezoekers. De rest deed onderzoek naar regionaal-historische onderwerpen. Een klein percentage van de bezoekers hield zich bezig met wetenschappelijk onderzoek.

Om een idee te krijgen van de bestudeerde onderwerpen wordt verwezen naar bijlage 6, die een overzicht geeft van publicaties naar aanleiding van in het Regionaal Archief verricht onderzoek.

Educatie

Cursussen en workshops genealogie, lezen van oud schrift, regionale geschiedenis en zoeken naar informatie op het internet

Ook dit jaar werden introductiemiddagen georganiseerd voor nieuwe bezoekers en andere geïnteresseerden. Deze werden dit jaar 6 keer gegeven; er waren in totaal 42 deelnemers. Drie keer werd een verdiepingsworkshop ‘zoeken naar historische en genealogische informatie via het internet’ aangeboden, waaraan werd deelgenomen door 21 personen.

Evenals andere jaren werden er in de regio cursussen en workshops gegeven over genealogie. Dit gebeurde in samenwerking met KopGroep Bibliotheken en Bibliotheek Kennemerwaard. Bij de keuze voor de locaties van de activiteiten werd met name gekozen voor bibliotheken waar een historisch informatiepunt aanwezig was. Een uitgebreide cursus genealogie (4 bijeenkomsten) werd dit jaar gehouden in de bibliotheek te Den Helder. Er waren 15 deelnemers. Workshops genealogie, bestaande uit 1 of 2 bijeenkomsten, werden georganiseerd in de bibliotheken te Callantsoog, Castricum, Den Burg (Texel), Niedorp, Oudorp en Wieringerwerf. In totaal werd aan deze workshops deelgenomen door 92 personen.

In de studiezaal van het Regionaal Archief werd zes keer een genealogisch spreekuur georganiseerd, in samenwerking met de afdeling Hollands Noorderkwartier van de Nederlandse Genealogische Vereniging. 15 personen hebben hiervan gebruik gemaakt.

Een vast onderdeel van het cursuspakket is het onderwijs in het lezen van oud schrift. Dit jaar werd een cursus voor beginners gegeven, waaraan 20 personen deelnamen. Voor het eerst werd dit jaar een cursus georganiseerd over de regionale geschiedenis van Alkmaar en omgeving. Er waren 12 deelnemers.

Het totaal aantal personen dat meedeed aan een van bovengenoemde activiteiten bedroeg 217 personen.

Lezingen

Ook dit jaar werden er lezingen gegeven door medewerkers van het Regionaal Archief over de eigen archieven en collecties en over belangrijke historische gebeurtenissen in de geschiedenis van Alkmaar en de regio:

- Voor de historische verenigingen van Akersloot, Alkmaar, Callantsoog, de Egmonden, Heerhugowaard, De Rijp en Schagen en voor de vereniging van Eigentijdse Vrouwen van Alkmaar werden lezingen gehouden, waarbij uitleg werd gegeven over de archieven en collecties die over deze plaatsen aanwezig zijn bij het Regionaal Archief. De nadruk lag daarbij op historisch beeldmateriaal, in het bijzonder foto's, films en kaarten. Sommige bijeenkomsten hadden een interactief karakter; het publiek werd dan gevraagd om te reageren op de getoonde foto's. Het waren steeds succesvolle avonden, die ook nuttig waren vanwege de aanvullende informatie over het getoonde beeldmateriaal en de contacten die tijdens deze avonden werden gelegd.
- Een lezing over het beleg van Alkmaar in 1573 werd gegeven aan gepensioneerde medewerkers van de ING-bank uit de provincie Noord-Holland, aan de leden van de historische vereniging Castricum, aan vrijwilligers van de manifestatie Kaeskoppenstad in Alkmaar en aan cursisten van de HOVO (Hoger Onderwijs voor Ouderen, georganiseerd door de Hogeschool InHolland. De lezing werd gegeven in samenwerking met het Stedelijk Museum Alkmaar en de vakgroep Archeologie van de gemeente Alkmaar.

De lezingen werden bijgewoond door in totaal ca. 1.750 personen.

Het Regionaal Archief werkte evenals vorige jaren mee aan de lezingencyclus in het kader van het „Historisch Café“, een samenwerkingsverband van de Alkmaarse erfgoedinstellingen (Bibliotheek Kennemerwaard, Stedelijk Museum Alkmaar, vakgroepen Archeologie en Monumentenzorg van de gemeente Alkmaar, Historische Vereniging Alkmaar en de Stichting Vrienden van de Grote Kerk).

Dit jaar zijn er 6 lezingen gehouden over de volgende onderwerpen:

- *Hergebruik monumentaal industrieel erfgoed* – door architect Jan Goedhart;
- *De gewelfschilderingen in de Grote Kerk van Alkmaar* – door Willem Haakma Wagenaar;
- *De Leidse koorboeken uit de zestiende eeuw* – door Pieter de Groot;
- *Een andere kijk op Truitje Bosboom Toussaint* – door Annemarie Doornbos;
- *Nederlandse tuinkunst en buitenplaatsen* – door Korneel Aschman;
- *Moderne kunst in Alkmaar* – door Lies Netel.

De lezingen vonden plaats in de Kapelkerk en in de Grote Kerk en werden gemiddeld door ca. 40 mensen bezocht.

Rondleidingen

Rondleidingen werden dit jaar verzorgd voor leden van de bibliotheek te Oudorp, de buurtvereniging Bergermeer, de Rotaryclub te Bergen, de DIV-ambtenaren van het politiekorps Noord-Holland Noord, gepensioneerde medewerkers van de ING-bank en de

kring Noord-Holland van het Nederlands Genootschap van Tolken en Vertalers. Het totaal aantal mensen dat werd rondgeleid bedroeg ca. 218.

Werkbezoeken

Bovendien werden dit jaar op initiatief van het Regionaal Archief werkbezoeken georganiseerd voor de gemeenteraden van Castricum en Hollands Kroon. Het laatstgenoemde bezoek kon helaas wegens drukke werkzaamheden van de bestuurders geen doorgang vinden. Daarentegen waren de ervaringen van de Castricumse bestuurders dermate positief, dat ze later in het jaar tijdens hun jaarlijks uitstapje van de leden van de gemeenteraad en het college opnieuw een bezoek brachten aan het archiefdepot. Aan de bezoeken werd deelgenomen door ca. 23 personen.

Onderwijs

De contacten met de scholen en docenten uit het voorgezet onderwijs leidden ertoe dat wederom vele groepen scholieren van onder meer het Murmelliusgymnasium, het Petrus Canisius College en de Berger Scholen Gemeenschap de weg naar het archief wisten te vinden. Op de studiezaal kregen zij begeleiding bij de vervaardiging van hun profielwerkstuk of voerden een aantal opdrachten uit om kennis te maken met de archiefbronnen (zoals de 300 HAVO- en VWO-scholieren van het Petrus Canisius College te Alkmaar).

Naast de incidentele bezoeken van schoolklassen is het Regionaal Archief vanaf het schooljaar 2007/2008 opgenomen in CultuurPrimair, de cultuurroute voor de Alkmaarse basisscholen. Onder de titel 'Met de school naar het Archief' wordt een programma aangeboden dat bestaat uit zeven opdrachten die in kleine groepjes worden uitgevoerd. Doel van het bezoek is om de leerlingen op een speelse en actieve wijze kennis te laten maken met het archief. Voorafgaand aan het archiefbezoek krijgt de school het lespakket 'Stamboom in de klas' toegestuurd, dat aansluit op de opdrachten in het archief. De opdrachten bestaan onder andere uit vragen over de eigen omgeving, de digitale gezinskaart, het nieuws in de Alkmaarsche Courant van de geboortedag, het inkleuren van een oude landkaart en het vervaardigen van een geboorteakte. Het bezoek wordt afgesloten met een rondleiding door het archiefgebouw. De leerlingen krijgen als bewijs van deelname een archiefdiploma uitgereikt. Dit jaar zijn er bezoeken gebracht door ca. 1020 leerlingen van Alkmaarse scholen.

Daarnaast vonden de volgende educatieve activiteiten plaats:

- Deelname aan het Historisch Platform waarin scholen en erfgoedinstellingen participeren, het leveren van bijdragen aan het lopende onderwijsproject (*Alkmaar in de Klas*) en hieraan gekoppelde nieuwe themaprojecten ten behoeve van het middelbaar onderwijs (VMBO, HAVO en VWO) in Alkmaar.
- Participatie in de werkgroep CultuurPrimair/Cultuureducatie van Artiance met andere cultuur-historische instellingen uit Alkmaar en Heerhugowaard. De werkgroep verzorgt de uitgave van CultuurPrimair met het aanbod voor het basisonderwijs en Formule C voor leerlingen met het aanbod voor het voorgezet onderwijs.
- Deelname Werkgroep Abraham de Wolff ten behoeve van educatieve activiteiten in de de Alkmaarse synagoge en – in het kader van de Drukker-tentoonstelling – verzorgen van rondleidingen.
- Meegewerkt werd aan het project *De koppige kogel* van de Stichting Tijdgeest. Het betrof een educatief project voor lagere scholen in Alkmaar en omgeving rondom het Spaans Beleg van 1573.

- Initiatieven van historische verenigingen om invulling te geven aan het door het Regionaal Archief Alkmaar ontwikkelde educatief project *Vroeger in je dorp*, een speurtocht naar het verleden op school, binnen de familie, de buurt en het dorp, werden ondersteund.

Publicaties

- Ook in dit verslagjaar verzorgde het Regionaal Archief een rubriek in het *Noordhollands Dagblad*, editie *Alkmaarsche Courant* onder de titel *Ik was erbij*, een serie die al loopt sinds 2005. Wekelijks wordt een onderwerp uit de recente geschiedenis van de gemeenten in het verspreidingsgebied van de *Alkmaarsche Courant* behandeld, met aansprekende foto's. Ook dit jaar verschenen weer vele bijdragen, waarop goed werd gereageerd.
- Naar aanleiding van de kaarttentoonstelling in het Regionaal Archief werden in samenwerking met de Groningse uitgeverij GRAS twee historische kaarten opnieuw uitgegeven, en wel in de vorm van een opvouwbare topografische stadskaat. Voor deze uitgave werd gekozen voor de fraaie stadskaat die Cornelis Jacobsz Drebbel in 1597 maakte en de al even aantrekkelijke wandelkaart van Alkmaar en omgeving van de hand van W.K. du Croix uit 1883. Beide kaarten werden op de achterkant voorzien van de nodige historische informatie. De uitgaven vonden gretig aftrek.
- In samenwerking met een Alkmaarse werkgroep werd van de laatstgenoemde wandelkaart ter gelegenheid van de honderdste sterfdag van de Alkmaarse schrijfster Truitje Bosboom-Toussaint ook een kleinere versie uitgebracht, met erop ingetekend een Truitje-wandelroute en verder voorzien van de nodige informatie over de route en de schrijfster.
- De Alkmaarse erfgoedinstellingen schreven gezamenlijk een aansprekend publieksboekje onder de titel *Alkmaars groene geschiedenis*, gewijd aan het thema van de Open Monumentendag, in dit jaar het historisch groen ('groen van toen'). Een aantal medewerkers van het Regionaal Archief schreef bijdragen voor deze bundel. Het boekje verscheen in september op de Open Monumentendag.

Medewerking aan publicaties, projecten en tentoonstellingen van derden

Publicaties

Medewerking werd verleend aan de totstandkoming van het vierde deel van de Westfriesche Historische Reeks, gewijd aan de middenstand in West-Friesland (het boek *Middenstand. Geschiedenis van de detailhandel in West-Friesland, 1850-1975*).

Tentoonstellingen

Voor de volgende tentoonstellingen is gebruik gemaakt van materiaal afkomstig uit de archieven collecties van het Regionaal Archief:

- De nieuwe vaste presentatie in het Stedelijk Museum Alkmaar, gewijd aan het Spaans Beleg in 1573: *Victorie! Het beleg van Alkmaar in 1573*,
- Twee tentoonstellingen in het Nieuw Land Erfgoedcentrum in Lelystad: *Schipbreuk; de noodlottige reis van de Batavia*, van 13 april t/m 28 juli 2012, en *Dankzij de dijken*, van 15 november 2012 t/m 18 februari 2013,
- *Water and Salt*, in de Kunsthall te Rotterdam,
- *Ringers. De Alkmaarse chocoladefabriek*, in het Stedelijk Museum te Alkmaar
- *Heren, huizen, hoven: buitenplaatsen in Schoorl, Bergen en Egmond 1150 – 1850*, in het Sterkenhuis te Bergen NH.

Projecten

Evenals in voorgaande jaren werd in 2011 door boekhistorici van de Universiteit van Amsterdam onderzoek verricht naar de boeken uit de Alkmaarse Stadsbibrije. Daarnaast werd door een studente onderzoek verricht naar de boeken uit de Pastoorsbibliotheek Limmen in het kader van haar masterscriptie Boekwetenschap aan de Universiteit van Amsterdam.

BEWERKEN EN BEHOUDEN

Archieven

Bewerking

In 2012 is veel tijd gestoken in het verhuisklaar maken van de collectie. Bijna 800 meter archief is opnieuw verpakt en geëtiketteerd. Ook zijn er veel aanwinsten/aanvullingen die in de afgelopen jaren zijn binnengekomen bewerkt en voorzien van een plaatsingslijst. Begin 2013 worden de laatste zaken afgerond en is de collectie klaar om probleemloos verhuisd te kunnen worden.

Ook afgelopen jaar bevonden de archieven zich nog in het depot aan de Hertog Aalbrechtweg. Totdat het nieuwe depot aan de Bergerweg gereed is moeten de archiefstukken aangevraagd worden via het archievenoverzicht op onze website. Bezoekers kunnen vanuit huis stukken reserveren, die dan bij hun bezoek aan het archief klaarliggen. Tweemaal per dag worden de aangevraagde stukken afgeleverd op de Bergerweg. Terugkijkend op dit tweede jaar met “beperkte” dienstverlening kan geconcludeerd worden dat dit goed verlopen is. Het kwam zelden voor dat archiefstukken niet op tijd op de Bergerweg waren.

Ook in 2012 werd, omdat de eigen depotruimte vol was, archiefruimte gehuurd in de archiefbewaarplaatsen van het Westfries Archief te Hoorn, het Waterlands Archief te Purmerend en het Noordhollands Archief te Haarlem. Het opvragen van archiefbescheiden uit deze archiefbewaarplaatsen verliep zonder problemen.

Er is veel tijd gestoken in het toegankelijk maken van nieuwe aanwinsten en het wegwerken van achterstanden in het depot. Daarnaast is de digitalisering van de toegangen afgerond. Al deze toegangen zijn daartoe gecontroleerd en zoveel mogelijk gestandaardiseerd.

Gekoppeld aan het toegankelijk maken zijn archieven verpakt in zuurvrije omslagen en zuurvrije dozen. Voor een compleet overzicht van aanwinsten, toegangen en het herverpakken wordt verwezen naar bijlage 4.

Acquisitie overheidsarchieven

De acquisitie van overheidsarchieven werd in 2012 beperkt tot archieven die binnen de wettelijke periode (tot 1992) vielen. Vervroegde overbrenging van overheidsarchieven was, door de zeer beperkte ruimte in onze archiefbewaarplaats, niet mogelijk.

Mede door intensieve begeleiding vanuit het Regionaal Archief Alkmaar werd (naast een aantal aanvullingen) een tweetal overheidsarchieven geacquireerd van de gemeente Heerhugowaard.

Zie voor een overzicht van de stand van zaken wat betreft deze wettelijke verplichting tot overbrenging bijlage 1. Uit deze bijlage komt de volgende stand van zaken naar voren:

- De gemeente Schermer heeft de bewerking van het archief tot 1992 afgerond. Het archief zou eind 2012 worden overgedragen aan het Regionaal Archief. Wegens ruimtegebrek is de fysieke overbrenging uitgesteld tot na de verhuizing van het depot naar de Bergerweg.
- De gemeente Graft-de Rijk heeft het blok 1981-1992 overgedragen.
- De gemeente Schagen heeft de bewerking van het blok tot 1995 zo goed als afgerond. Naar verwachting wordt dat in het voorjaar van 2013 formeel overgedragen.

Alle andere gemeenten hebben (zo goed als) aan hun wettelijke verplichting voldaan. Met dien verstande dat de bouwvergunningen en milieuvergunningen in het betreffende overzicht niet zijn meegenomen. In samenspraak met de provinciaal inspecteur is gesteld dat de bouwvergunningen in ieder geval in 2014 moeten zijn overgedragen.

Dit betekent dat vanaf dat jaar van alle gemeenten de archiefbescheiden vanaf 1915 betreffende monumenten en beeldbepaaldende panden (in origineel) raadpleegbaar zullen zijn in het Regionaal Archief.

Acquisitie particuliere archieven 2012

De acquisitie van particuliere archieven richtte zich ook dit jaar specifiek op het verwerven van kerkelijke archieven. Met een goed resultaat: er werden meerdere kerkelijke archieven binnengehaald, waaronder die van de laatst bij het Regionaal Archief aangesloten gemeente Den Helder. De besprekingen met de r.k. parochies van Den Helder waren al in 1986 gestart. In dat jaar werd er door het Bisdom Haarlem toestemming verleend om de archieven bij het Regionaal Archief Alkmaar onder te brengen. Het nieuwe parochiebestuur besloot de overdracht niet langer uit te stellen. Dit jaar werd het bestand van ca. 10,5 strekkende meter bij het Regionaal Archief afgeleverd. Van iets kleinere omvang (ca. 5 m) zijn de archieven van de r.k. parochies Wieringermeer die dit jaar van de kerkelijke archiefwerkgroep werden overgenomen. Met deze aanwinsten werd een grote stap gezet in het behoud en toegankelijk maken van het religieuze erfgoed uit de regio.

Naast deze archieven werd ook het archief van de Gereformeerde gemeente te Castricum ontvangen. Het Humanistisch Historisch Centrum te Utrecht schonk de archieven van het Humanistisch Verbond Alkmaar en omstreken alsook dat van de Alkmaarse Humanist Koeman. Separaat hiervan werd het archief van het Humanistisch Zorgcentrum De Nieuwpoort te Alkmaar ontvangen.

Maar er werden ook archieven op een ander vlak binnengehaald: zo werd de serie archieven van openbare bibliotheken versterkt met de komst van het archief van de BES-bibliotheek. Op het gebied van onderwijs werden de archieven van de MAVO Wieringermeer en die van de stichting voor Christelijk Buitengewoon Onderwijs Alkmaar en omstreken verworven. Contacten met de voetbalverenigingen AFC'34 te Alkmaar en de Heerhugowaardse SVW'27 resulteerden in de overdracht van hun sportieve archieven.

Een heel bijzondere aanwinst is wel het archief van uitgeverij Kluitman te Alkmaar. Naast een administratief deel bevat dit archief een grote verzameling schitterende en unieke illustraties.

Er werden dit jaar 26 schenkingsakten en akten van bewaargeving opgemaakt en verzonden. Voor een totaaloverzicht van de gereed gekomen toegangen en verworven archieven wordt verwezen naar de bijlagen 2 en 3.

Onderzoek e-depot

Sinds de jaren negentig van de vorige eeuw is veel informatie digitaal vanaf de creatie: de 'digitaal geboren documenten'. Net als bij de papieren documenten moet de samenhang tussen de bestanden en de toegankelijkheid ervan gewaarborgd blijven. Ondanks het feit dat deskundigen al langer wijzen op de risico's en aandringen op actie, is er toch sprake van een 'dreigend informatie-infarct' bij de overheid².

² Jaarverslag van de Randstedelijke Provinciale Archiefinspecties, 2009-2010.

Om er voor te zorgen dat de digitale documenten van de aangesloten gemeenten in de toekomst ook duurzaam bewaard kunnen worden, is er in 2012 door het Regionaal Archief een vooronderzoek gestart. Er is een ronde geweest langs de gemeenten en er is onderzoek gedaan naar de stand van zaken rondom het e-depot binnen Nederland.

Uit de gesprekken met de gemeenten blijkt dat de archivering bij alle gemeenten in de regio nog analoog plaats vindt. Wel zijn er digitale processen die digitale documenten opleveren die opgeslagen worden in een Document Management Systeem (DMS) of Records Management Systeem (RMA). Hierdoor ontstaat het zowel bewaren van analoge en digitale archieven. Deze *hybride* archivering kan ervoor zorgen dat het onderlinge verband verdwijnt of zelfs dat dossiers niet meer compleet zijn omdat er geen overzicht is. Kern is dat de *informatiehuishouding* bij gemeenten op orde moet zijn.

Tijdens de gesprekken bleek dat gemeenten bij digitaal archiveren *kansen* zien: digitale dossiers of documenten kunnen meteen na afronding overgedragen worden en opgeslagen in het e-depot. Dit scheelt opslag en beheer aan gemeentelijke zijde en heeft als voordeel grotere transparantie voor het publiek. Het onderscheid zoals dat nu gemaakt wordt voor analoge archieven tussen dynamisch, semi-statisch en statisch wordt daarmee minder belangrijk. De rol van het Regionaal Archief wordt daarmee ook anders, van een instelling die aan het einde van een proces passief de informatie opneemt naar een instelling die al vanaf de creatie van de informatie meedenkt.

Daarnaast is er onder leiding van het Regionaal Archief een werkgroep gestart waar een aantal van de aangesloten gemeenten aan deelnemen. Het doel is te komen tot een standaard metadatamodel bij de gemeentelijke administraties, zodat aansluiting bij een e-depot in de nabije toekomst geen problemen oplevert. Om een dergelijke aansluiting te realiseren is ook een aantal bedrijfsmodellen onderzocht, waarbij ook een schatting is gemaakt van de kosten. Op basis van deze uitkomsten zullen in 2013 verdere stappen genomen worden.

Inspectie

In het *Inspectiebeleidsplan 2010-2013* is voorzien in de tijdelijke externe inhuur van inspectie-uren als aanvulling op de structureel verankerde inspectiecapaciteit. Dit om beter te kunnen voldoen aan de inspectieverplichting en om kennis te nemen van nieuwe tools en inzichten op het gebied van inspectie en auditing. In 2012 is onder begeleiding van de gemeentelijke inspecteur en onder verantwoordelijkheid van de archivaris een aanzienlijk aantal gemeenten, het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) en de Regiopolitie geïnspecteerd.

Omdat een traject van een integrale inspectie een zekere doorlooptijd heeft, vallen bezoeken op locatie en eindrapportage niet altijd in hetzelfde kalenderjaar. In 2012 zijn aldus geïnspecteerd:

- Alkmaar (bezoek en rapport)
- Castricum (bezoek)
- Heerhugowaard (bezoek)
- Heiloo (rapport)
- Langedijk (rapport)
- HHNK (rapport)
- Regiopolitie (rapport)

Op het vlak van de archiefregelgeving zijn er wijzigingen opgetreden die de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de informatiehuishouding en het toezicht daarop en verantwoording daarover sterker horizontaal verankeren. Met de inwerkingtreding van de wetgeving rond het Interbestuurlijk Toezicht (IBT) op 1 oktober 2012 is het toezicht vanuit de provinciale archiefinspectie op afstand geplaatst. Dit heeft gevolgen voor de positie, het toezichtsdomein en de methodieken van de gemeentelijke archiefinspectie. Tevens noopt het de overheidsorganen serieus te werken aan de implementatie van een kwaliteitssysteem voor het informatie- en archiefbeheer. Dit is in de Archiefregeling voorgeschreven, maar is vaak nog niet, of slechts in embryonale vorm, aanwezig bij de gemeenten.

Met het vervangen van het provinciale toezicht vooraf (via de Archiefwet) door interbestuurlijk toezicht achteraf (IBT) komt het toezicht op beheer- en zorgaspecten bij de gemeentelijke inspecteur te liggen. Het toezicht op archiefruimten wordt hierdoor een aangelegenheid van de gemeentelijke inspectie, wat een aanzienlijke verzwaring van de inspectielast betekent.

Om de horizontale verantwoording vorm te geven heeft de VNG in 2011 een lijst van zogenaamde “Kritische Prestatie Indicatoren” (archief-KPI’s) ontwikkeld. Deze KPI’s dienen behalve voor de horizontale verantwoording tussen college en raad ook voor de algemene informatievoorziening richting de burger en voor de verticale informatievoorziening ten behoeve van de provinciale toezichthouder. Gemeenten en hun archivaris moeten met deze archief-KPI’s aan de slag. Nog niet altijd is helder wie welke rol en verantwoordelijkheid hierin heeft, wat de vorm en frequentie van deze KPI-verslagen moet zijn en hoe deze zich bijvoorbeeld verhouden tot de rapportages van integrale archiefinspecties. In 2012 heeft de archiefinspectie met de gemeente Heerhugowaard deelgenomen aan een landelijke KPI-pilot van de VNG. De resultaten daarvan zijn in november tijdens een VNG-bijeenkomst gepresenteerd en in een VNG-handreiking gepubliceerd. Voor de gemeente Heerhugowaard heeft de inspecteur een KPI-verslag opgesteld.

Net als het vorige verslagjaar komt uit inspecties en gesprekken met de betrokken medewerkers bij de gemeenten naar voren dat de uitdagingen van de voortschrijdende digitalisering van de informatievoorziening verschillend worden opgepakt. Beleid, management commitment en samenwerking DIV/ICT/vakafdelingen zijn nodig om een digitale informatiehuishouding in te richten. Deze kritische succesfactoren zijn nog niet altijd in voldoende mate aanwezig, hoewel er wel positieve ontwikkelingen te bespeuren zijn, met name wat betreft de samenwerking tussen DIV en ICT. Daarnaast zijn er verschillen in schaalgrootte en spelen er (mogelijke) fusies. Dit palet van factoren maakt dat er grote verschillen waarneembaar zijn in de regio aangaande ambities, fasering en kwaliteit van digitaliseringstrajecten.

In voorgaande jaarverslagen is al opgemerkt dat de overgang van analoge (papieren) naar digitale archivering al gauw leidt tot hybride situaties, waarin papieren en digitale stukken door en naast elkaar bestaan. Dit kan nadelige gevolgen hebben voor de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening. Het is bovendien inefficiënt omdat hierdoor vaak dubbel gearchiveerd moet worden. Het vastlopen in een hybride omgeving kan voorkomen worden door papieren originelen te vervangen door digitale archiefexemplaren. De organisatie moet voor de gerelateerde werkprocessen dan wel ingericht zijn op digitaal (zaakgericht) werken. Enkele organisaties in de regio hebben inmiddels een besluit tot vervanging van vernietigbare stukken genomen (gemeente Alkmaar, gemeente Heerhugowaard, HHNK, Veiligheidsregio). Een aantal gemeenten is bezig met de voorbereiding van een dergelijk besluit. Het opstellen van een daarvoor noodzakelijk

handboek, waarin procedures zijn vastgelegd, wordt daarbij als lastig ervaren. Heerhugowaard bevindt zich in een traject voor de vervanging van permanent te bewaren archiefdocumenten.

Voor het duurzame beheer van digitale informatie is de inrichting van een digitale beheeromgeving noodzakelijk. In de gemeenten ontbreekt veelal een dergelijke beheeromgeving. Voor de inrichting en toetsing hiervan is door de gemeentelijke en provinciale archiefinspecties het handvat RODIN ontwikkeld, het Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer.

Voor goed archiefbeheer is de aanwezigheid van een overzicht en ordening van archiefbestanden noodzakelijk. Hoewel nog steeds niet alle gemeenten over een wettelijk voorgeschreven overzicht en orderingsstructuur beschikken, wordt via de implementatie van een DSP (documentair structuurplan) al dan niet in combinatie met een zaaktypencatalogus hier door de meeste overheidsorganen inmiddels serieus werk van gemaakt. Wel blijven de digitale archieven (aanwezig in mailboxen, in vakapplicaties of op netwerkschijven) vaak nog buiten beeld.

In de regio spelen verschillende fusietrajecten (Hollands Kroon, Schagen, Alkmaar) en overdrachten van taken aan andere overheidsorganen of (nieuw in te stellen) gemeenschappelijke regelingen (bijvoorbeeld RUD). Voor de archiefbescheiden moeten hierbij voorzieningen worden getroffen. De inspecteur heeft dit jaar regelmatig hierover geïnformeerd. De ervaring leert dat de noodzakelijke voorzieningen niet altijd tijdig getroffen worden en dat de hiermee samenhangende werkzaamheden (zoals afsluiten en overdragen van archieven) nog al eens worden onderschat.

Door de inspecteur zijn aan de aangesloten organen adviezen en informatie verstrekt over onderwerpen als de vervanging van vernietigbare en permanent te bewaren archiefbescheiden, het afsluiten en ter beschikking stellen van archieven bij overdracht van taken en gemeentelijke fusies, de verkorting van bewaartermijnen van cliëntendossiers, waardering en selectie, archiefverordeningen en besluiten informatiebeheer.

Ook dit jaar zijn door alle aangesloten gemeenten, gemeenschappelijke regelingen, de Regiopolitie en het HHNK vernietigingsvoorstellen, ter beoordeling van de gemeente-archivaris, opgestuurd.

De inspecteur heeft de projectleider vooronderzoek e-depot ondersteund bij bezoeken aan gemeenten en het HHNK om wensen rond een digitaal depot te inventariseren. De inspecteur neemt deel aan een werkgroep e-depot, waarin de projectleider, het Regionaal Archief en enkele gemeenten zijn vertegenwoordigd. Aandachtgebied daarbij is onder meer het opstellen van een metadatamodel.

In samenwerking met het Westfries Archief is in april 2012 in Alkmaar een informatiebijeenkomst georganiseerd over duurzaam digitaal informatiebeheer. Sprekers van het Stadsarchief Amsterdam, de provinciale archiefinspectie en de gemeente Heemstede hebben voorlichting gegeven over theorie en praktijk van RODIN (Referentiekader Opbouw Digitaal Informatiebeheer) en het e-depot.

Er zijn in 2012 twee bijeenkomsten georganiseerd voor de DIV-medewerkers van de aangesloten gemeenten, Texel, het HHNK en de Regiopolitie. Tijdens deze vergaderingen is onder meer aandacht besteed aan de ontwikkeling van dan wel aansluiting bij een e-depot en de vervanging van te vernietigen en bewaren papieren documenten door digitale exemplaren.

De inspecteur heeft bijeenkomsten bijgewoond van gemeentelijke inspecteurs van Noord-Holland, de Provinciale Archiefinspectie Noord-Holland, de sectie Inspectie van BRAIN, de archivariissenvereniging KVAN en de VNG. Centraal in deze bijeenkomsten stonden veelal de herijking van het archieftoezicht, informatieoverdracht inspectie archiefruimten vanuit de provinciale inspectie, ontwikkeling kwaliteitsmodel inspectie, invulling en versteviging horizontale verantwoording en het gebruik van de archief-KPI's.

Bibliotheek

Catalogisering bibliotheek

Alle nieuwe aanwinsten werden ingevoerd in de catalogus en van trefwoorden voorzien. Evenals in voorgaande jaren ontving het Regionaal Archief boekencollecties van enkele gemeenten: Schermer, Zijpe en Schagen. De collectie kinderboeken van Uitgeverij Kluitman werd aangevuld met 58 titels. De totale aanwas van de bibliotheek bedroeg 582 publicaties (2011: 710). Voor een overzicht van een aantal bijzondere aanwinsten wordt verwezen naar bijlage 5.

Voor de presentatie van de bibliotheek op de nieuwe website werden pagina's samengesteld met achtergrondinformatie over verschillende deelcollecties, zoals de Stadsbibrije, de kranten en tijdschriften, adresboeken, almanakken, pastoorsbibliotheken en de collectie kinderboeken van uitgeverij Kluitman. Ook werd voor elke gemeente een selectie gemaakt van de belangrijkste literatuur uit de bibliotheek over de geschiedenis van de gemeente.

Atlas

Ontsluiting, beheer en conversie naar nieuw beheersysteem.

Het beschrijven van het gedigitaliseerde beeldmateriaal dat wordt beheerd in het beheersysteem Memorix van Picturae te Heiloo ging in een vergelijkbaar tempo verder als in 2011. Hieronder telkens de titel van de collectie waaraan is gewerkt met daarachter het aantal nieuwe (in totaal ca 4.000) beschrijvingen:

- Collectie Regionaal Archief Alkmaar: circa 800
- Fotocollectie Monumentenzorg gemeente Alkmaar: circa 400
- Gemeentelijke fotocollectie Nieuwe Niedorp: circa 800
- Gemeentelijke fotocollectie Bergen NH: circa 1.200
- Collectie prentbriefkaarten: circa 300
- Collectie Historische vereniging Sint Pancras: circa 300
- Collectie Historische vereniging Callantsoog: circa 100

Vervolgens zijn in totaal 1.912 nieuwe afbeeldingen in Memorix geplaatst. Voornamelijk scans van fotoafdrukken uit de 'gemeentelijke fotocollectie Bergen NH', van fotoafdrukken uit de collectie Historische Vereniging Schagen en uit de negatievencollectie van de Historische Vereniging Schermereiland. De beschrijving van deze bestanden zal in 2013 van start gaan.

Dat er telkens over 'circa' wordt gesproken en geen exacte aantallen hierboven gegeven kunnen worden, vindt haar oorzaak in het feit dat er halverwege het verslagjaar een conversie heeft plaatsgevonden naar een nieuw digitaal beheersysteem. Dit beheersysteem, met de naam Memorix Maior, volgt Memorix 2.0 op. De voorbereidingen voor deze conversie hebben

maanden geduurd, en na de oplevering zijn er tevens nog maanden werk gestoken in controle, verbeteringen en aanpassingen.

Vernieuwend in het beheer van de digitale bestanden is het gegeven dat de vervaardiger, en het daarmee samenhangende geldende beeldrecht, één van de uitgangspunten is geworden bij het beheer en de presentatie van het beeldmateriaal. De auteursrechtenmodule, een belangrijk nieuw onderdeel van Memorix Maior, moet zo worden ingevuld dat eenvoudig is na te gaan wie het auteursrecht/beeldrecht bezit van de beschreven afbeelding. Eveneens moet het zo onmogelijk worden gemaakt dat presentatie (is publicatie) van het beeldmateriaal plaatsvindt in overtreding met het geldend beeldrecht. Deze invoerhandelingen verlopen volgens vaste patronen, vastgelegd in standaard protocollen. Kortom, grote veranderingen binnen het beheer en een flinke toename van de administratie bij het gebruik van beeldmateriaal. Door als uitgangspunt te kiezen voor de auteursrechthebbende (vaak de vervaardiger) moet de reeds bestaande database met 1.939 namen van vervaardigers in haar geheel opnieuw uitgezocht worden. Aan deze enorme klus is in het verslagjaar begonnen en zal tijdens 2013 worden doorgewerkt.

Aanwinsten

In totaal zijn 47 nieuwe aanwinsten ingeschreven. Dat lijkt op het eerste gezicht een stuk minder dan in 2011, qua volume was het echter enorm. Er zaten namelijk enkele zeer grote verzamelingen bij, zoals de bijzondere schenkingen van de Bergense verzamelaar Piet Mooij en de Alkmaarse fotograaf Theo van Houts. De collectie van Piet Mooij bestaat uit duizenden ansichtkaarten, foto's, repro's, krantenknipsels en andere drukwerk aangaande de gemeente Bergen. De collectie van Theo van Houts is een neerslag van zijn werk als fotograaf: ongeveer 200.000 fotonegatieven en diapositieven. Theo van Houts was tijdens zijn werkzaam leven een vooraanstaand en zeer productief fotograaf voor onder andere Panorama en andere beroemde tijdschriften.

Voor een overzicht van een aantal bijzondere aanwinsten wordt verwezen naar bijlage 4.

Publicaties

Tientallen, zo niet honderden afbeeldingen uit de collectie zijn afgelopen verslagjaar gebruikt voor publicaties in drukwerken en op internet. Voor wat betreft de papieren uitgaven moet vooral worden gedacht aan krantenartikelen in de serie 'Ik was erbij' in het Noordhollands Dagblad, de verschillende historische tijdschriften die verschijnen in het werkgebied van het Regionaal Archief, boeken voor het onderwijs, folders voor toeristen en de jaarlijkse gemeentelijke uitgaven voor de Open Monumentendag.

Op internet is heel veel materiaal gepubliceerd. Vaak met toestemming, nog vaker zonder. Hopelijk kan het zonder toestemming gebruiken van het materiaal in de toekomst worden tegengegaan door de gerealiseerde aanpassingen in de webwinkel. (zie hierna)

De digitale beeldbank, nu onderdeel van 'beeldcollecties'

In het verslagjaar is de totale website van het Regionaal Archief Alkmaar vernieuwd. De functionaliteiten zijn veranderd, verbeterd en uitgebreid, het uiterlijk en de manier van presenteren zijn opnieuw ontworpen. Belangrijk onderdeel van de nieuwe website is wat vroeger 'de beeldbank' heette, en wat nu opgenomen is bij 'beeldcollectie'. Statische afbeeldingen worden gepresenteerd op een wijze dat ze eenvoudig goed te bestuderen zijn, maar 'lastig van het internet te plukken zijn'. Mits men zich aan de spelregels houdt. Het is

nog steeds mogelijk om via de automatische webwinkel downloads te doen tegen betaling, maar alleen dan als de aanvrager akkoord gaat met de voorwaarden gebaseerd op het geldend beeldrecht. Er moet weer feitelijk een handtekening worden gezet. In dit licht moet ook worden gezien de keuze voor een digitaal watermerk in de gepresenteerde afbeeldingen. De keuze voor dit watermerk viel ons zwaar, aangezien het niet ten goede komt aan de kwaliteit van het getoonde tafereel.

Via filtertechnieken wordt getracht de gebruiker tegemoet te komen bij het zoeken naar de juiste afbeeldingen. De eerste reacties hierover zijn positief; het lijkt er sterk op dat mensen veel sneller vinden wat ze zoeken vergeleken met de ‘oude beeldbank’. Een ander onderdeel van de beeldbank dat nieuw is, is het gebruik van de sociale media. Afbeeldingen zijn eenvoudig over te nemen op andere websites (uiteraard in een lage resolutie) en ook via Twitter en bijvoorbeeld Facebook is het nu gemakkelijk afbeeldingen te delen. Een tweede facet van de digitale presentatie van beeldmateriaal is de start van de historische filmbank. Oude films worden ontsloten via en beschreven in *Memorix Maior* en fragmenten van de films kunnen worden getoond via internet. De gehele films kunnen op afspraak worden bekeken. Tijdens verslagjaar is de filmmodule ontworpen en getest. In 2013 zal de filmbank periodiek worden verrijkt met nieuwe films.

Het derde, minstens zo belangrijke, onderdeel van ‘beeldcollecties’ op de nieuwe website is de doorzoekbare inventaris van al het beeldmateriaal dat niet digitaal aanwezig is bij het RAA. Het wil nog wel eens voorkomen dat bezoekers van de website in de veronderstelling zijn dat als ze iets niet digitaal kunnen vinden, dat het dan ook niet bestaat. Door deze nieuwe inventaris hopen wij deze bezoekers te attenderen op het feit dat een groot deel van de beeldcollectie op aanvraag en eventueel onder begeleiding ter inzage is in originele vorm.

Beheer en verhuisbaar maken

Veel tijd en energie is gaan zitten in het herverpakken en etiketteren van de collectie in het depot. Ook moesten bepaalde typen beelddragers geclusterd worden. Gezien het chronische ruimtegebrek was dit bij vlagen erg lastig. Dit alles met het oog op de komende verhuizing van de collectie naar het nieuwe depot aan de Bergerweg te Alkmaar. Aan dit project was bij het einde van verslagjaar nog geen einde gekomen. Medio 2013 zal de verhuizing plaatsvinden.

Publieksactiviteiten en samenwerking

Tijdens verslagjaar is veel gedaan met materiaal afkomstig uit de collecties bij publieksactiviteiten en samenwerking met andere culturele erfgoedinstellingen. Juni begon met de officiële opening door de voorzitter (tevens burgemeester van Alkmaar) van de tentoonstelling *Alkmaar op de kaart* in de tentoonstellingsruimte van het archief zelf. Hoogtepunt van deze tentoonstelling waren de ingekleurde kaart van Drebbel uit 1597 en de daarbij horende originele koperplaat. Een moderne heruitgave van de kaart maakte hiervan onderdeel uit. Verder werd materiaal geleverd voor de tentoonstelling *Licht, schemering en duisternis. Het verhaal van de joodse familie Drukker* in de synagoge van Alkmaar. Het fotomateriaal is het enige dat is overgebleven na de oorlog en dit is in deze aangrijpende tentoonstelling gebruikt. Een derde tentoonstelling die niet onvermeld mag blijven is een virtuele. In samenwerking met Oneindig Noord Holland is een App ontwikkeld die het mogelijk maakt oud beeldmateriaal uit onder andere de Alkmaarse collectie, op de openbare weg te bekijken met behulp van een smartphone. Precies op de plek waar de oorspronkelijke

vervaardiger moet hebben gestaan toen hij de afbeelding maakte. Een heel aardige moderne toepassing van oud beeldmateriaal.

Een aantal historische verenigingen uit het werkgebied van het Regionaal Archief heeft publieksactiviteiten georganiseerd waaraan het archief heeft meegewerkt. Plaatsen als Egmond aan Zee, Egmond aan den Hoef, Callantsoog, De Rijk, Alkmaar en Heerhugowaard werden bezocht waarbij voorstellingen met oude films en foto's werden verzorgd. In totaal werden op deze manier circa 1.500 bezoekers getraakteerd op uiteenlopend materiaal. Verschillende nieuwe aanvragen voor dit soort evenementen voor 2013 staan al op de agenda.

STICHTING VRIENDEN VAN HET ARCHIEF VAN ALKMAAR E.O.

Het bestuur

Samenstelling per 31 december 2012:

- De heer drs. J.C.M. Cox, voorzitter
- De heer F. Timmer, secretaris
- De heer S.P.A. Zuurbier, penningmeester
- Mevrouw N. Jongejans, lid.

In het verslagjaar verliet mevrouw S. (Saskia) Jelgersma na ruim tien jaar het bestuur. Niet lang daarna ontvingen wij het droeve bericht van haar overlijden. We herdenken mevrouw Jelgersma ('Kiek' voor bekenden) als een betrokken bestuurder die zich heeft ingezet voor meerdere instellingen op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.

Activiteiten:

Diverse keren werden de vrienden uitgenodigd voor activiteiten van het Regionaal Archief. Zo konden zij op 24 juni de opening bijwonen van de tentoonstelling 'Licht, schemering en duisternis' in de synagoge aan de Hofstraat. Tijdens de opening hield de directeur van het Regionaal Archief een inleiding.

Op 31 mei waren de Vrienden uitgenodigd voor de opening van de kaarttentoonstelling *Alkmaar op de kaart*, door de burgemeester van Alkmaar, Piet Bruinooge, tevens voorzitter van het Regionaal Archief. Tijdens de opening werd ook de nieuwe herdruk van de Drebbelkaart uit 1597 door aan de burgemeester aangeboden.

Op 9 juni vond het jaarlijkse Vriendenuitje plaats. De reis ging naar Gouda. Daar werd een bezoek gebracht aan de St. Janskerk, waar tijdens een rondleiding onder meer aandacht werd gegeven aan de prachtige gebrandschilderde ramen. Vervolgens werd onder leiding van een gids het Museum Gouda met zijn rijke collectie kunstschaten bezocht, en werd afgesloten met een bezoek aan de collega-instelling het Regionaal Archief Midden Holland. Daar werden de Vrienden door een medewerker van het archief door de depots geleid, waarbij zeer vele bijzondere en mooie archiefschaten getoond werden.

Ook in 2012 konden de vrienden korting krijgen op de mede door het Regionaal Archief Alkmaar verzorgde lezingencyclus *Alkmaars Historisch Café*. In de Kapelkerk worden deze lezingen gepresenteerd, waarbij de onderwerpen veelzijdig zijn, maar altijd iets te maken hebben met de geschiedenis van Alkmaar en de regio. Vrienden van de organiserende instellingen krijgen korting op de toegangsprijs. Voor een overzicht van de onderwerpen zie onder het kopje *Lezingen* op pagina 16.

BIJLAGE 1

Stand van zaken per 31-12-2012 overbrenging bestuursarchieven gemeenten in werkgebied Regionaal Archief Alkmaar in het kader van de verkorte overbrengingstermijn Archiefwet 1995³. Wettelijke termijn is 20 jaar. Naast de verplichte 20 jaar is er nog een periode van 10 jaar om de archieven over te brengen.

Instelling	Archieven tot 1992 overgebracht?	Bewerking gaande?	Bewerking ingepland?
Alkmaar	Nee, tot 1988	Nee	Nee
Bergen	Ja, tot 2000	--	--
Castricum	Ja, tot 1992 (Limmen en Akersloot 2001)	--	--
Den Helder	Ja, tot 1995	--	--
Graft-De Rijp	Ja, tot 1992	--	
Harenkarspel	Nee, tot 1989	Nee	Nee
Heerhugowaard	Nee, tot 1988	Nee	Nee, waarschijnlijk 2013 1989-1999
Heiloo	Nee, tot 1985	Ja, 1986-2000 klaar in 2014	--
Hollands Kroon	Nee, Anna Paulowna, 1989 Nee, Niedorp, 1989 Nee, Wieringen, 1990 Ja, Wieringermeer, 1995	Nee	Nee
Langedijk	Nee, tot 1989	Nee	Nee
Schagen	Nee, tot 1980	Ja, 1980-1995 bijna gereed	--
Schermer	Ja, tot 1992	--	--
Zijpe	Nee, tot 1990	Nee	Nee

Uit deze bijlage komt de volgende stand van zaken naar voren:

- Archief van Schermer is vanwege ruimtegebrek nog niet fysiek overgedragen aan het Regionaal Archief
- Schagen is met de afrondende werkzaamheden bezig en het archief zal binnenkort worden overgedragen.

³ Series Bouw/milieuvergunningen zijn in dit overzicht niet opgenomen.

BIJLAGE 2

Aanwinsten archieven

Overheid

Van de gemeente Alkmaar het archief van:

1	Vertrouwenscommissie Herbenoeming Burgemeester P.M. Bruinooge te Alkmaar, 2011-2012. Niet openbaar tot 2088.	0,1 m

Van de gemeente Heerhugowaard de archieven van:

2	Gemeentelijke Sociale Dienst Heerhugowaard, (1974) 1976-1988	1,1 m
3	Samenwerkingsverband HAL (Heerhugowaard, Alkmaar, Langedijk), 1989-2004 (2006)	2 m

Particulier

4	Alkmaarse Molenvereniging, ca.1980-ca.2000	0,8 m
5	Veefonds te Warmenhuizen, ca.1920-ca.1970	0,1 m
6	Collectie Toonkunstenaar P.H.A. Groot te Heiloo, ca.1950-ca.1990	0,5 m
7	Coöperatieve Vereniging Melkproductenfabrieken Noord-West g.a. te Zijpe, 1960-1963	0,1 m
8	Trompetterkorps Alkmaar, 1965-2005	0,1 m
9	Voetbalvereniging SVW'27 te Heerhugowaard	5 m
10	R.K. Sportvereniging AFC'34 (Alkmaarse Football Club) Alkmaar, ca.1937-ca.2004	6 m
11	Molenstichting Alkmaar e.o., ca.1987-ca.2000	0,8 m
12	Vereniging Kaas- en Botercontrolestation Noord-Holland te Alkmaar, ca.1905-ca.1980	1,1 m
13	Invalidenbond Sint Liduina Alkmaar e.o., ca.1958-ca.2010	0,4 m
14	Stichting Bejaardencentrum Schagen "Villa Scagha", ca.1970-ca.1990	1 m
15	R.K. Parochies Den Helder, onder de noemer; Heilige Maria Sterre der Zee te Den Helder, ca.1900-ca.1990; R.K. Parochie Onze Lieve Vrouwe Onbevleete Ontvangen; Petrus Paulus (vh Dominicus); Vredeskerk; H. Nicolaas; St. Willibrord	10,5 m
16	R.K. Parochie Wieringermeer te Wieringerwerf, ca.1930-ca.2000	5,0 m
17	Alkmaars Uitwisselings Comité te Alkmaar, ca.1980-ca.2000	0,25 m
18	Stichting voor Christelijk Bijzonder Onderwijs, later Stichting voor Christelijk Speciaal Onderwijs in Noord Holland te Alkmaar, ca.1950-ca.2000	3,5 m
19	1 ^e Lijnsoverleg Alkmaar-Noord te Alkmaar, ca.1990-ca.2000	0,1 m
20	Bestuur Woon- en Zorgcentrum De Nieuwpoort te Alkmaar, ca.1980-ca.2000	2 m
21	Humanistisch Verbond Noord Holland Noord te Alkmaar, ca.1950-ca.1990	3,2 m
22	Pius X Kerk te Alkmaar, ca. 1977-ca. 1998	0,5 m
23	Vrouwen Advies Commissie (VAC) Castricum, ca. 1965-ca. 2000	2 m

24	Stichting “De Raad”, Alkmaarse kraakbeweging, ca. 1983-ca. 2005	1 m
25	Christelijke Nationale MAVO te Middenmeer, ca. 1970-ca. 1995	5 m
26	Gereformeerde Kerk Castricum, ca. 1917-ca. 2000	5 m
27	6 ^e korps Alkmaarse Vrijwillige Brandweer, ca. 1972-ca. 2005	0,2 m
28	Leesgezelschap “Onder Ons” te Bergen, 1911-2000	0,4 m
29	Bibliotheek Kennemerwaard, ca. 1990-ca. 2011	5 m
30	Overleg Stadsontwikkeling Alkmaar (OSA), 1977-2004	4 m
31	Familie van Zon te Anna Paulowna, ca. 1945-ca. 2005	0,3 m

Collectie Aanwinsten:

32	Verslagen van Vormingscentrum Alkmaar aan de Verdrunkenoord	
33	Rijm op karton van leerling Tijs Adriaans Rens (1819-1903) bij het verlaten als leerling van de school te Burgerbrug.	

Aanvullingen op de volgende archieven:

34	VCP, later CDA afdeling Alkmaar	
35	Hervormde Gemeente Sint Pancras	
36	Zuivelfabrieken in Noord Holland	
37	Familie De Lange	
38	Hervormde gemeente Oudkarspel	
39	Vrouwen van Nu	
40	Hervormde gemeente Den Helder	
41	Advocatenkantoor Zeiler te Bergen	
42	Collectie WO II (brieven van familie Bleeker te HHW)	
43	Theater en filmhuis Provadja	
44	Kalb, persoonsarchief B.J.	

Subtotaal Overheid	3,2 m
Subtotaal Particulier	63,5 m

Totaal	66,7 m
---------------	---------------

BIJLAGE 3

Lijst van beschikbaar gekomen toegangen (incl. verpakken en etiketteren)

- Coöperatieve Vereniging van Melkprodukten “Noord-West” te Zijpe, 1960-1963
- Gereformeerde Gemeenten Broek op Langedijk, 1838-2006
- Hervormde Gemeente Den Helder, 1683-1996
- Voetbalvereniging SVW’27 te Heerhugowaard, 1927-2011
- Collectie P. Pranger (partituren Harmonie Excelsior) Noord Scharwoude, 1908-1949 Voetbalvereniging AFC’34 te Alkmaar, 1934-2009
- Voetbalvereniging AFC’34 te Alkmaar, 1934-2009
- Aanvulling op Hervormde Classis Alkmaar, 1573-2008
- Dorpsvereniging Groet
- Gereformeerde kerk Dirkshorn
- Alkmaarse Schaakclub Van Vijanden Vrienden
- Stichting Restauratie Slotkapel Egmond
- Vereniging Technische School voor Alkmaar e.o.
- Alkmaarse Toneelvereniging ‘Ontwaakt’
- Stichting Wijkraad De Mare
- Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer Alkmaar e.o.
- Burgerlijke Stand Alkmaar en de Regiogemeenten
- Bevolkingsregisters Alkmaar en Regiogemeenten
- Aanvulling collectie Belonje
- Stichting Buurthuis Alkmaar West
- Stichting Welzijn Alkmaar
- Stichting Redt de Rijk

In totaal werd ca. 340 strekkende meter archief toegankelijk gemaakt.

Verpakkingswerkzaamheden

• Gemeente Alkmaar	235 m
• Gemeentebestuur Alkmaar, 1254 – 1815: Charters geëtiketteerd en geordend	
• Gemeente Graft-De Rijk	71 m
• (Gemeente) Oudorp	17 m
• (Gemeente) Schoorl	24 m
• Gemeente Schermer	7 m
• Gemeente Heerhugowaard	7 m
• Gemeente Schagen	10 m
• Gemeente Niedorp	10 m

• Gemeente Heiloo	48 m
• (Gemeente) Wieringerwaard	35 m
• (Gemeente) Barsingerhorn	10 m
• Gemeente Bergen 1464-1813	8,5 m
• Gemeente Bergen 1811-1921	19 m
• Gemeente Bergen 1922-1969	40 m
• Gemeente Castricum 1812-1915	8,5 m
• Gemeente Egmond-Binnen 1942-1978	18 m
• Gemeente Egmond aan Zee 1815-1942	14 m
• Gemeente Schagen 1814-1942	64 m
• Gemeente Noord Scharwoude 1812-1941	31 m
• Gemeente Oterleek 1640-1970	13,5 m
• Gemeente Schoorl 1507-1813	6 m
• Gemeente Schoorl 1814-1929	24 m
• Familie van Foreest, De Lange, Van Reenen, De Dieu, Egmond, Boeke	65 m
• Waterschapsarchieven	113 m
• Polder Wieringerwaard, 1812-1920	8 m
• Polder Wieringerwaard, 1921-1979	7 m
• Bergermeerpolder	3 m
• Parochie-archieven	65 m
• Overige particuliere archieven	7 m

In totaal werd 786 strekkende meter verpakt in nieuwe dozen en/of voorzien van zuurvrije omslagen en etiketten.

Conserveringswerkzaamheden

Naast het ompakken en schoonmaken van binnengekomen archieven zijn er uit de volgende archieven stukken geconserveerd:

- Notarieel Nieuwe Niedorp
- Notarieel Wieringen
- Notarieel Winkel
- Notarieel Warmenhuizen
- Collectie Aanwinsten
- Herv. Gemeente Heiloo
- Gemeente De Rijp, 1817-1970
- Herv. Gemeente Sint Pancras
- Waterschap Zijpe en Hazepolder
- Gemeente Bergen, 1464-1813

BIJLAGE 4

Aanwinsten Atlas

Schenkingen:

In totaal zijn 47 nieuwe aanwinsten ingeschreven. Dat is op het eerste gezicht een stuk minder dan in 2011, maar qua volume was het daarentegen een veel grotere hoeveelheid. Hieronder enkele voorbeelden van wat het meest opviel bij de aanwinsten:

- De collectie Piet Mooij uit Bergen NH. Een schenking van duizenden ansichtkaarten, foto's, repro's, krantenknipsels en ander drukwerk aangaande de gemeente Bergen.
- De collectie Theo van Houts. Een schenking van ongeveer 200.000 fotonegatieven en diapositieven. Theo van Houts is een zeer productief Alkmaars fotograaf geweest voor onder andere Panorama en andere beroemde tijdschriften.
- De collectie Rob de Vries. Een verzameling stedenbouwkundige en architectonische ontwerpschetsen uit Alkmaar en omgeving. Vaak zeer artistieke impressies van situaties die niet in de werkelijkheid zijn gerealiseerd.
- Verschillende amateurfilms uit de jaren '50, '60 en '70 uit Egmond aan Zee.
- Kaartmateriaal van de marinehaven van Den Helder en van de gemeente Den Helder.
- 4 fotoalbums *Het Limmen van vroeger en nu* met artistiek versierde pagina's en genoteerde anekdotes en rijmpjes rond de fotoafdrukken.
- Fotoalbum van een Duitse militair in Alkmaar tijdens de Tweede Wereldoorlog.

BIJLAGE 5

Aanwinsten bibliotheek

De bibliotheekcollectie werd uitgebreid met 582 publicaties (2011: 710), waaronder aangekochte publicaties en schenkingen van collega's, bezoekers en relaties.

Evenals vorig jaar ontving de bibliotheek boeken van enkele gemeenten: Schermer (9), Zijpe (45) en Schagen (42). De collectie kinderboeken van uitgeverij Kluitman werd aangevuld met 58 titels.

Enkele bijzondere aanwinsten:

Atlas De Wit, 1698. Deze stedenatlas van de Lage Landen met ingekleurde plattegronden is opnieuw uitgegeven door de Koninklijke Bibliotheek en uitgeverij Lannoo in 2012.

Een tweede exemplaar van *Een cort verhael van de strenghe belegheringhe ende aftreck der Spangiaerden van de stadt Alcmaer* van Nanning van Foreest, (titelpagina: 1573, niet voor 1580). Dit boekje is te zien in de tentoonstelling 'Victorie!' in het Stedelijk Museum Alkmaar.

Gedaante en gesteldheid van Westvriesland voor den jaare MCCC (...) van Simon Eikelenberg, in 1714 uitgegeven door de Alkmaarse drukker Klaas Mol. Van deze uitgave waren al enkele exemplaren in de bibliotheek aanwezig. Dit bijzondere exemplaar bevat een groot aantal aantekeningen in handschrift, onder andere van Eikelenberg zelf.

Een dagboek uit de jaren 1918-1919, geschreven door mejuffrouw A.E. Krayenhoff van de Leur, over pension het Zonnehuis in Bergen aan Zee.

Tien uitgaven van de Helderse uitgeverij Egner uit de jaren 1920-1930, uitgegeven ten voordele van het Helden-der-Zee-Fonds "Dorus Rijkers" (schenking van de heer Hoek uit De Rijp).

Enkele boeken over Alkmaars zustersteden Troyes en Darmstadt (schenking van mevrouw Bijlsma-Boomsma uit Alkmaar).

De aanwinsten werden in de vorm van geïllustreerde overzichten op de website geplaatst.

BIJLAGE 6

Gepubliceerde onderzoeken, waarbij gebruik is gemaakt van de archieven en collecties van het Regionaal Archief Alkmaar.

Medewerkers Regionaal Archief:

Medewerkers Regionaal Archief

'Ik was erbij' : wekelijkse rubriek in de Alkmaarsche Courant.

'Diederik Aten e.a.

Binnendijks en buitengaats : liber amicorum voor Jan T. Bremer / onder red. van: Diederik Aten, Willem Messchaert en Harry de Raad. - Schoorl : Pirola, 2012. - 128 p. : ill. - - Bevat: Bibliografie / samengesteld door Marijke Joustra en Joke Terra. - Uitg. ter gelegenheid van de 80-ste verjaardag van Jan T. Bremer. - ISBN 978-90-6455-710-1

Diederik Aten

Nyeuwen lande ... uuyte Achtermeer : discussie rond de Achtermeer als eerste droogmakerij / Diederik Aten ; m.m.v. Harry de Raad en Edith M. van Schoor. - *Oud Alkmaar*, jrg. 36 (2012), nr. 1, p. 1-9, ill. - Met lit. opg.

Diederik Aten

Rots in de branding? / Diederik Aten. - Heerhugowaard : Vrienden van de Hondsbossche, Kring voor Noord-Hollandse Waterstaatsgeschiedenis, 2012. - 39 p. : ill. - Met lit. opg. - (Uitgaven van de kring van "Vrienden van de Hondsbossche" ; 29)

Diederik Aten

Schutters in de strijd : De Rijp, Graft en Beemster in de Tiendaagse Veldtocht van 1831 / Diederik Aten. - *De Kroniek : historisch tijdschrift voor Graft-De Rijp en Schermer*, jrg. 29 (2012), nr. 1, p. 20-31, ill. - Met lit. opg.

Willy Deimveld

N.V. Brood- en koekfabriek De Eendracht in Den Helder 1904-1961 / Willy Deimveld. - *De Morgen, uitgave van de Helderse Vereniging voor Sociale Geschiedenis*, jrg. 21 (2012), nr. 1, p. 8-9, ill.

Jesse van Dijl

Kijk op een stukje Egmond van toen en nu / Jesse van Dijl, Ron van Vleuten ; foto's P. Jonker, S.C. van Vleuten en Jesse van Dijl. - *Geestgronden*, jrg. 19 (2012), nr. 1, p. 20-27, ill. - Met lit. opg.

Marijke Joustra

Bibliografie van West-Friesland 2011 / Marijke Joustra en Joke Terra. - In: *West-Frieslands oud en nieuw*, jrg. 79 (2012), p. 170-181.

Paul Post

KoppermaandagPrent 2012 / Paul Post. - *3/4 Olifant*, jrg. 11 (2012), nr. 10, p. 2-3, ill. - Toespraak gehouden bij de presentatie van de KoppermaandagPrent 2012 in het Grafisch Atelier Alkmaar.

Harry de Raad e.a.

Alkmaer 1597 : de kaart van Cornelis Jacobsz Drebbel / [onderzoek en tekst: Harry de Raad met medew. van Peter Bitter, Jesse van Dijk, Marcella Meijerink, Hubert van Onna en Paul Post ; transcriptie en vert. Latijns gedicht: John Nagelkerken]. - [Groningen] : Platform GRAS, 2012. - [Alkmaar] : Regionaal Archief Alkmaar. - 1 blad, gevouwen : ill. - Heruitgave van de kaart uit 1597. - Met lit. opg.

Harry de Raad e.a.

Alkmaars groene verleden / [red. Gonna de Reus, Harry de Raad, Nancy de Jong]. - Alkmaar : Gemeente Alkmaar, 2012. - 185 p. : ill. - Met lit. opg. - Uitg. in samenwerking met het Regionaal Archief Alkmaar en het Stedelijk Museum Alkmaar ter gelegenheid van Open Monumentendag, 8 september 2012. - ISBN 978-90-819652-0-0

Harry de Raad

Een tweede ooggetuige van het Beleg / Harry de Raad. - *Oud Alkmaar*, jrg. 36 (2012), nr. 1, p. 17-22, ill. - Betreft het verslag van het Beleg van Alkmaar, toegeschreven aan Pieter Jansz. Visser.

Emmie Snijders

Coen! : geroemd en verguisd / [red.: Westfries Museum ... et al. ; medew.: Ad Geerdink, Emmie Snijders ... et al. ; eindred.: Stephanie Koenen]. - Hoorn : PolderVondsten, 2012. - 106 p. : ill. - Eenmalig magazine, gewijd aan Jan Pietersz. Coen (1587-1629).

Bezoekers

Verschillende bezoekers publiceerden onderzoeken waarbij gebruik werd gemaakt van de archieven en collecties van het Regionaal Archief. Naast diverse artikelen in de periodieken van de historische verenigingen verschenen de volgende publicaties:

400 jaar Beemster 1612-2012 / auteurs: Diederik Aten ... [et al] ; red.: Katja Bossaers en Carly Misset ; beeldred.: Martha Bakker. - Wormer : Stichting Uitgeverij Noord-Holland, 2012. - 416 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-7838156-3

De Alkmaar code : speurtocht voor kinderen én hun ouders / [tekst: Simone Schultink ; foto's Robert van der Eng, Rob Verhagen]. - Alkmaar : VVV Hart van Noord-Holland, 2012. - 19 p. : ill.

Berkhout, E.

De Buurtjes van De Rijk : een wandeling door de tijd / Eric Berkhout. - De Rijk : Eric Berkhout, 2012. - 160 p. : ill. - Met lit. opg.

Blauwdruk : plannen, schetsen en geschiedenis van het Nationaal Historisch Museum (2008-2011) / [inhoud en samenst. Valentijn Byvanck, Erik Schilp ; tekst Valentijn Byvanck ; eindred. Anton Kos ... et al.]. - Amsterdam : SUN, 2012. - 289 p. : ill. - Uitg. in opdracht van de Raad van Toezicht en de directie van het Nationaal Historisch Museum. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-94-6105879-9

Canon van Schagen : de geschiedenis van Schagen in 31 verhalen / [auteurs: Fred Timmer ... et al.]. - [Alkmaar] : HDC Media, 2012. - 100 p. : ill. - Omslagtitel. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-77842-70-6

Dietz, F.

Litteraire levensaders : internationale uitwisseling van woord, beeld en religie in de Republiek / door Feike Dietz. - Hilversum : Verloren, 2012. - 396 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - Met samenvatting in het Engels. - Ook verschenen als proefschrift Universiteit Utrecht. - ISBN 978-90-8704-280-6

Druijven, C.N.

De hofstede Dampegeest onder Limmen : de geschiedenis van dit huis en zijn bewoners / door Kees Druijven. - [Limmen : C.N. Druijven], 2012. - 245 p. : ill. - Met lit. opg.

Evenhuis, H.

Van ansjovis tot toerist : het avontuurlijke leven van de Kolhorn 44 / Hans Evenhuis. - [S.l.] : Hans Evenhuis, 2012. - 147 p. : ill. - Met lit. opg.

Fontein Verschuur, De Dieu Fontein Verschuur. - *Nederland's adelsboek*, jrg. 86 (2011), p. 149-158 : portr.

Fijnheer-Rotgans, N.

De lichterschipperij van Wieringen / [tekst: Nel Fijnheer-Rotgans]. - [Stroe] : Wieringer Eiland Museum "Jan Lont", 2012. - 60 p. : ill. - Uitg. bij de tentoonstelling in Wieringer Eiland Museum "Jan Lont", maart 2012. - Met lit. opg.

Floor, R.L.

Architectuur van het recht : Nederlandse justitiegebouwen 1870-1914 / Ros Lambertus Floor. - Zutphen : Walburg Pers, 2012. - 558 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - Proefschrift Rijksuniversiteit Groningen, 2012. - P. 215-216: Gerechtsgebouw Alkmaar, architect W.C. Metzelaar. - ISBN 978-90-5730-779-9

Hooijberg, R.

De Rode Haan kraait : 100 jaar vrijwillige brandweer in De Rijp / [teksten Rob Hooijberg, Sandra Notten en Arend Stoffels]. - De Rijp : Brandweer Graft-De Rijp, 2012. - 118 p. : ill. - Met lit. opg.

Horn, L.

Else Berg en Mommie Schwarz : kunstenaarspaar in Amsterdam 1910-1942 / Linda Horn. - Wezep : De Kunst, 2012. - 189 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-94-91196-18-8

Hurx, M.

Architect en aannemer : de opkomst van de bouwmarkt in de Nederlanden 1350-1530 / Merlijn Hurx. - Nijmegen : Vantilt, 2012. - 495 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - Bewerking van proefschrift Technische Universiteit Delft, 2010: De particuliere bouwmarkt en de opkomst van de architect (1350-1530). - ISBN 978-94-6004-079-5

JRC Petten 50 years : 1962-2012 / [Joint Research Centre, Institute for Energy and Transport]. - Luxembourg : Publications Office of the European Union, 2012. - 152 p. : ill. - ISBN 978-92-79-26311-8

Kaan, A.

Afslag Broeker Veiling : Museum BroekerVeiling, 125 jaar vaarveiling / [door Arie Kaan ; eindred. Sylvia Molenaar]. - Broek op Langedijk : Stichting Museum BroekerVeiling, 2012. - 139 p. : ill. - Met lit. opg.

Kalverdijk, S.G.

De Witte Roos, Mient 2/2a te Alkmaar : bouwhistorische verkenning / Steven Kalverdijk. - Heiloo : Steven Kalverdijk, 2012. - 60 p. : ill. - Met lit. opg.

Kessler, W.P.

Jeugd van een planter : briefwisseling tussen W.P. Kessler en zijn ouders, broers en zusters in Nederland en Indië 1870-1901 / [red.: Elsie Spruit-Kessler en Daniëla Kessler]. - [S.l. : E. Spruit-Kessler, 2012]. - 2 dl. + 2 cd's.

Kingma, V.

Pius-stichting 140 jaar : van barmhartigheid tot beschikbaarheid / auteur: Vibeke Kingma. - Alkmaar : Pius-stichting, 2012. - 128 p. : ill. - Met lit. opg.

Klaver, R.

Perzië en de Republiek : het beeld van Perzië in drie zeventiende-eeuwse reisverslagen, uitgegeven in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden / Rosaly Klaver. - Sint Pancras : Rosaly Klaver, 2012. - 70 p. : ill. - Masterscriptie, Universiteit van Amsterdam. - Betreft de reisverslagen van Adam Olearius, Olfert Dapper en Jan Janszoon Struys.- Met lit. opg.

Lunsen, J. van

De kloosters in 't Veld en Zijdewind : 1590-1740 / J. van Lunsen. - [S.l.] : J. van Lunsen, 2012. - 74 p. : ill. - Met lit. opg.

Metz, T.

Zoet en zout : water en de Nederlanders / Tracy Metz en Maartje van den Heuvel. - Rotterdam : NAI Uitgevers, 2012. - 296 p. : ill. - Uitg. bij de tentoonstelling in de Kunsthal Rotterdam, februari-juni 2012. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-5662-847-5

Middenstand : geschiedenis van de detailhandel in West-Friesland (1850-1975) / onder red. van Eelco Beukers ; met bijdragen van Fer Beerepoot ... [et al.] ; met medew. van Greet Busman ... [et al.]. - Zwolle : WBooks, 2012. - [Hoor] : Westfries Genootschap. - 224 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-400-0844-3. - (Westfries historische reeks ; 4)

Mon, B. de

Van Huyswaert naar Huiswaard / Bob de Mon en Cock de Vries. - Alkmaar : [Projectgroep Jubileum Huiswaard], 2012. - 111 p. : ill. + dvd. - Uitg. ter gelegenheid van '40 jaar Huiswaard'.

Nierop, D. Rembrantsz

The correspondence of Dirck Rembrantsz van Nierop (1610-1682) / Marlise Rijks (ed.) ; with contributions by Adrien Baillet ... [et al.] ; and a bibliography by Klaas Hoogendoorn. - The Hague : Huygens ING, 2012. - 412 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-8759-271-4. - (Tools and sources for the history of science in the Netherlands ; 3)

Nieuwendijk, C.

De Schiedamse bleekneusjes : kinderuitzendingen tussen 1900-1979 / Caroline Nieuwendijk. - Schiedam : Stichting Muis, 2012. - 168 p. : ill. - Beschrijft o.a. de uitzending van kinderen naar koloniehuisen in Egmond en Bergen. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-73677-00-5

Noord-Scharwoude en de buitendijkse Noord-Scharwouder polder : meer dan 4 eeuwen water- en veldnamen / [samenst. Gerard Boekel ; m.m.v. Jacob Keizer en Klaas Bak en Marianne Teunis]. - [S.l.] : Stichting Coördinatie Onderzoek Oud Geestmerambacht, 2012. - 395 p. : ill. + 2 krt. - Met reg. - ISBN 978-90-814264-0-4

Nôh, het groeit vanzelf weer an : 50 jaar Kossen-Leijenfonds / [samenst. en eindred.: Geert van Diepen ; foto's Harry Raat ... et al.]. - Sint Pancras : Kossen-Leijenfonds, 2012. - 64 p. : ill. - Met lit. opg.

Pollmann, T.

Mussert & Co : de NSB-leider en zijn vertrouwelingen / Tessel Pollmann. - Amsterdam : Boom, 2012. - 304 p., [8] p. pl. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-94-6105-547-7

Ringers' Cacao- en Chocoladefabriek / Mariëtte Kuiper ... [et al.]. - Amsterdam : Vrije Universiteit, 2012. - 183 p. in verschillende pagineringen : ill. - Acht scripties van studenten van de Vrije Universiteit Amsterdam. - Met lit. opg.

Routes langs buitenplaatsen in Noord-Holland / [red.: Cultuurcompagnie Noord-Holland i.s.m. Landschap Noord-Holland]. - [S.l.] : Oneindig Noord-Holland, 2012. - [40] p. : ill. - Uitgegeven in het kader van het Jaar van de Historische Buitenplaatsen 2012.

Schendelaar, R.

Van Willemsoord tot Marinebedrijf, 1812-2012 : de geschiedenis van de Marine Onderhoudsbedrijven Rijkswerf, Verificatie, MEOB en Bewapeningswerkplaatsen / Rens Schendelaar. - Den Helder : Rens Schendelaar, 2012. - 232 p. : ill. - Met lit. opg. - ISBN 978-90-6455-704-0

Slotpleidooi : de rechtbank Alkmaar 1811-2012 / [red. Martin van der Jagt ... et al.] / [red. Martin van der Jagt ... et al.]. - Alkmaar : Rechtbank Alkmaar, 2012. - 120 p. : ill. - In foedraal. - Uitg. ter gelegenheid van de fusie van de rechtbank Alkmaar met de rechtbank Haarlem op 1 januari 2013.

Vlugt, S. van der

Rode sneeuw in december / Simone van der Vlugt. - Amsterdam : Anthos, 2012. - 437 p. - Historische roman, speelt zich af in de periode 1552-1578, tegen de achtergrond van de Tachtigjarige Oorlog. - ISBN 978-90-414-1867-8

Winsemius, M.

Wiskunde als familiebedrijf : Menelaus Winsemius' lijkrede op Adriaan Metius (1571-1635) / bezorgd, vert. [uit het Latijn] en ingeleid door Arjen Dijkstra ... [et al.]. - Groningen : Rijksuniversiteit Groningen, 2012. - 208 p. : ill. + afb. - Heruitgave van: Oratio funebris in obitum (...) Adriani Metii / Menelaus Winsemius. - Franeker : Balck, 1636. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-367-5587-0. - (E.H. Waterbolk-reeks)

Wit, J. de

Boerenleven in de regio Schagen : vier eeuwen stolpentijdperk 1560-1960 / Jaap de Wit. - Schoorl : Pirola, 2012. - 619 p. : ill. - Met lit. opg., reg. - ISBN 978-90-6455-687-6

Zeiler, F.D.

Heren, huizen, hoven : buitenplaatsen in Schoorl, Bergen en Egmond 1150-1850 / Frits David Zeiler. - Bergen : Museum Het Sterkenhuis, 2012. - 24 p. : ill. - Uitg. bij de tentoonstelling in Het Sterkenhuis, Bergen, 2012. - Met lit. opg.